

22 кастрычніка 1996 г.
аўторак,
№ 254 (23057)

ЗВЯЗДА

РОЗГАЛАС

СУСТРЭЧА КІРАЎНІКОЎ УРАДАЎ У МАСКВЕ ДАЛА ІМПУЛЬС ІНТЭГРАЦЫІ

Робочая сустрэча кіраўнікоў урадаў дзяржаў Садружнасці Незалежных Дзяржаў, якая адбылася ў Маскве 18 кастрычніка, аказалася вельмі плённай для ўсіх яе ўдзельнікаў. Яна стала сваясаблівым падвядзеннем вынікаў пяцігадовай гісторыі існавання СНД. Выступаючы на пасяджэнні, прэм'ер-міністр Расіі Віктар Чарнамырдын падкрэсліў, што рэалізацыя дагавора «чацвёркі» і «двойкі» сведчыць аб выбары правільнага шляху для цывілізаванага развіцця СНД. Удзельнікам сустрэчы было разгледжана і падпісана каля 20 дакументаў. Адным з галоўных пытанняў у парадку дня быў праект плана далейшай інтэграцыі, які прадугледжвае ўмацаванне мытнага саюза, стварэнне плацежнага і валютнага саюзаў, агульнай навукова-тэхнічнай і інфармацыйнай прасторы.

Як паведамлялася ўжо, у сустрэчы прыняла ўдзел беларуская дэлегацыя на чале з прэм'ер-міністрам Міхаілам Чыгіром. «Без інтэграцыйных працэсаў», — сказаў ён, падводзячы не вынікі, — нам будзе цяжка, што пацвердзіла і даказала жыццё. Гэта датычыць выкарыстання патэнцыялу абаронных прадпрыемстваў Беларусі, які дае магчымасць стварыць новыя рабочыя месцы, оўмеснага рамонтны і абслугоўвання авіяцыйнай тэхнікі, шэрага іншых праектаў. Характэрна, што большасць дакументаў мела канкрэтны гаспадарчы характар, і, што вельмі важна для Беларусі, большасць з іх была эканамічнага характару.

Сярод асноўных дамоўленасцей кіраўнікоў урадаў назваў перш за ўсё ўзгадненне тарифаў на чыгуначным транспарце. Сёння пераважчае грузавы па Расіі на вялікай адлегласці абыходзіцца

нятанна, а гэта стварае шэраг перашкод для забеспячэння нашага народнага гаспадарчага комплексу сыравіннымі і матэрыяльнымі рэсурсамі.

Дэталёва абмяркоўвалася пытанне стварэння транснацыянальнай кампаніі ў сферы выкарыстання магчымасцей па вытворчасці аўтамабіляў. На думку прэм'ер-міністра, яе функцыянаванне даасць магчымасць як Расіі, так і Беларусі пазбегнуць дублявання. Аднак для нармальнай работы кампаніі з боку ўрадаў дзвюх краін павінна быць аказана практычная дапамога.

Кіраўнікі ўрадаў палічылі неабходным фарміраванне і фінансавы-прамысловы групы «Граніт». Яна прызначана для акумулявання магчымасцей па вытворчасці электроннай тэхнікі, неабходнай для ваеннай прамысловасці. Ад Беларусі ў гэтай групе пакуль што прадстаўлены тры прадпрыемствы.

Вельмі важным для Беларусі было абмеркаванне ўмоў дзейнасці Міждзяржаўнага банка. Прадстаўнікі ўрадаў дэлегацыі было пры гэтым устаноўлена, што Міждзяржаўны банк ні ў якой меры не замахваецца на нашы нацыянальныя законы. «Як і транснацыянальная кампанія, ён павінен стаць выратавальнай «палачкай», якая дапаможа палепшыць сітуацыю ў нашай эканоміцы», — выказаў спадзяванне прэм'ер-міністр. — Што датычыць паставак паліва, то мы павінны прызнаць, у нас сапраўды ёсць праблемы па пастаўках газу і нафты на тэрыторыю рэспублікі. Гэта звязана перш за ўсё з пагаршэннем стану разлікаў. Калі мы прыёмем канкрэтныя і эфектыўныя меры ў гэтым напрамку, то праблем па забеспячэнню рэспублікі энергетычнымі рэсурсамі не будзе».

Тэрэза ХАЮЦІНА, БЕЛТА.

КУРС ДОЛАРА РАСЦЕ СЛЕДАМ ЗА ПАВЫШАЮЧЫМ КАЗФІЦЫЕНТАМ

У канцы мінулага тыдня быў перагледжаны павышаючы каэфіцыент, які дазваляў камерцыйным банкам устаўляць курс долара на ўзроўні 18.600 рублёў. Ён узрос з 1,2 да 1,5. Дзякуючы гэтаму доллар можа спыніцца толькі на адназначы 23.250 рублёў. З павяржэннем каэфіцыентам пункты абмену валюты працавалі больш за месяц.

Некаторыя банкі і практычна ўсе працуючыя на валютным рынку фінансавыя кампаніі здолелі тады стварыць канкурэнцыю камароўскім «мянялам». У якасці сваясаблівых «пасроднікаў» паміж долларам і беларускім рублём раптам выступі-

лі іншыя кансервованыя валюты: англійскі фунт стэрлінгаў, галандскі гульдэн ці нават украінская грыўна. Ніхто з нас, вядома, гэтых грашовых знакаў у вочы не бачыў, але быццам бы абменьваўся імі з банкам. Пералік па схеме валюта — валюта — «заяц» гаспадарча дазволіў абменным пунктам выходзіць за ўсталяваныя межы. Калі на пачатку мінулага тыдня магло пашчасціць купіць «заяцы» за 18.600 рублёў, то напярэдадні выхадных менш чым 19.250 рублёў за доллар не прасілі. Разам з амерыканскай валютай новы імпульс для росту атрымалі нямецкая марка і расійскі рубель.

Сяргей КУРКАЧ.

ВАКОЛ «МАГНАТБАНКА» І ІНШЫХ...

Пастановай Вышэйшага гаспадарчага суда Рэспублікі Беларусь ад 10 кастрычніка 1996 г. прызнаны неспраўдлівымі рашэнні праўлення і распараджэння Нацыянальнага банка аб прымушовай ліквідацыі і стварэнні ліквідацыйных камісій па банках «Духат», «Магнатбанк» і «Інтэкс».

Рашэнне суда выклікала заклапочанасць укладчыкаў па вяртанні сваіх грошай, пацягнула масавы зварот іх у Нацыянальны банк.

У сувязі з гэтым Нацыянальны банк вымушаны заявіць, што не нясе адказнасці за прынятае рашэнне Вышэйшага гаспадарчага суда, якое пацягнула

за сабой немагчымасць выканання абавязальнасцяў перад фізічнымі асобамі-ўкладчыкамі.

У адпаведнасці з артыкулам 17 Закона «Аб банках і банкаўскай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь» выплата названых укладаў у першачарговым парадку магчыма толькі пры вырашэнні пытання аб ліквідацыі банка.

У сувязі з адсутнасцю прававых падстаў Нацыянальны банк не мае магчымасці правесці разлікі з насельніцтвам (ўкладчыкамі ўказаных банкаў) за кошт гарантыйнага фонду абароны ўкладаў і дэпазітаў фізічных асоб.

Прэс-служба
Нацыянальнага банка Беларусі.

ДА МАКАВАЙ САЛОМКІ «ДАЛУЧАЮЦА» ПЕНСІЯНЕРЫ...

Чым толькі не займаюцца сучасныя старыя, каб зарабіць сабе на «чорны дзень» лішні рубель, а калі пашанцуе — дык і доллар.

Так, напрыклад, у ходзе аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў на пункце тамажнага агляду «Церуха» ў дызель-поездзе «Гарнастаеўка—Гомель» былі знойдзеныя тры пакеты з макавай саломкай. Як было ўстаноўлена, «каштоўны» груз вагой больш за 10 (!) кілаграмаў належыў дзвюм пенсіянерам, жыхарам суседняй Украіны, а везлі яны яго на продаж у Рагачоў. Цяпер месца набыцця зеляў устаўляваецца, а старыя затрыманы.

Надзея НІКАЛАЕВА.

АБ ІНДЭКСЕ ЦЭН ВЫТВОРЦАЎ ПРАМЫСЛОВАЙ ПРАДУКЦЫІ ВЫТВОРЧА-ТЭХНІЧНАГА ПРЫЗНАЧЭННЯ ЗА ВЕРАСЕНЬ 1996 ГОДА

Міністэрства статыстыкі і аналізу паведамляе, што ў верасні 1996 года ў параўнанні са жніўнем 1996 года індэкс цен вытворцаў прамысловай прадукцыі вытворча-тэхнічнага прызначэння склаў 102,0 працэнта, у параўнанні са снежнем 1994 года — 257,9 працэнта, са снежнем 1995 года — 120,2 працэнта.

ПАСТАЯННА КУПЛЯЕМ
на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь
**сухое малако,
казеін.**

Звяртацца: г. Вільнюс,
(0122) 72-19-98, 72-11-05;
(01299) 2-81-89, 2-67-54.

РЭЗАЛЮЦЫЯ

Усебеларускага народнага сходу

Мы, удзельнікі Усебеларускага народнага сходу, усведамляючы велізарную адказнасць за лёс сваёй краіны, звяртаемся да кожнага грамадзяніна, да ўсяго беларускага народа, да органаў дзяржаўнай улады, палітычных партый і грамадскіх рухаў.

У нашым грамадстве вызначыліся два процілеглыя падыходы да вырашэння асноўных задач развіцця беларускай дзяржавы. Адзін з іх нацэлены на стварэнне сацыяльна арыентаванага эканомікі і звязаны з далейшым развіццём дэмакратычных працэсаў і палітычным дэмакратычным народам, паглыбленнем інтэграцыі з Расіяй, іншымі краінамі СНД, развіццём адукацыі, навукі і культуры. Гэта — курс Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэнкі, які адпавядае інтарэсам шырокіх народных мас.

Другі шлях, на які імкнуча саўтурхнуць наша грамадства апазіцыйныя сілы, з'яўляюцца на безуладдзе, хаос, безадказнасць і вяртанне да аджыўшых метадаў кіравання. Мы адмаўляем гэты шлях, які вядзе да зніжэння матэрыяльнага і духоўнага ўзроўню жыцця людзей працы, да самавольства і абагачэння цэнявых структур і, у канчатковым выніку, — да аслаблення краіны. Гэта шлях назад!

Мы падтрымліваем палітычны курс кіраўніка дзяржавы, адбраем Асноўныя напрамкі сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 1996—2000 гады і перакананы, што іх рэалізацыя забяспечыць эфектыўнае развіццё эканомікі нашай краіны як асновы дабрабыту беларускага народа.

Залогам паспяховага ажыццяўлення Асноўных напрамкаў з'яўляецца палітычная стабільнасць, згода ў грамадстве, адказнасць перад народам усіх без выключэння органаў улады і грамадзян, ад дэпутата да кіраўніка дзяржавы.

У гэтай сітуацыі не могуць быць прызнаныя як адпаведны інтарэсам народа гэты дзеянні Вярхоўнага Савета, якія накіраваны на ўзмацненне канфрантацыі ў палітычным жыцці, на адмову ад пошуку шляхоў кампрамісу і дасягнення агульнанацыянальнай згоды. Адначасова мы салідарныя з тымі дэпутатамі, якія шукаюць гэтыя шляхі і прапануюць канструктыўныя рашэнні.

Стварэнню напружанасці ў грамадстве садзейнічаюць палітычныя заявы Канстытуцыйнага суда і яго кіраўніцтва, якія не адпавядаюць канстытуцыйнаму статусу гэтага органа.

Кіруючыся Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, якая вызначае народ адзінай крыніцай дзяржаўнай улады ў краіне, мы, удзельнікі Усебеларускага народнага сходу, якія прадстаўляюць мільёны грамадзян усіх рэгіёнаў рэспублікі, рашуча падтрымліваем ініцыятыву Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь аб правядзенні рэспубліканскага рэфэрэндуму і змяненні і дапаўненні ў Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь, што выносяцца на яго.

Мы лічым актуальным вынясенне на рэфэрэндум пытання аб куплі і продажы зямлі, бо гэта пытанне ў многім прадвызначае будучыню нашай краіны.

Мы перакананы, што ў вырашэнні пытання аб адмене смяротнай кары за вельмі цяжкія злачынствы канчатковае слова павінна быць за народам.

3 ліпеня — Дзень вызвалення Беларусі ад гітлераўскіх захопнікаў стаў сапраўды сімвалам мужнасці і стойкасці

беларускага народа, які адстаеў цаной жыцця лепшых сваіх сыноў і дачок сваю незалежнасць, духоўнасць, культуру, сваю зямлю. Менавіта народ павінен вырашыць, калі адзначаць галоўнае — Свята Рэспублікі.

Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь па выніках усенароднага абмеркавання праекта змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь улічаны шматлікія прапановы грамадзян, працоўных калектываў, грамадскіх і дзяржаўных органаў і арганізацый рэспублікі. Прыняты асноўныя прапановы па гэтаму праекту і большасці дэпутатаў Вярхоўнага Савета.

Курс кіраўніка дзяржавы, накіраваны на дасягненне агульнанацыянальнай згоды, пацвярджаецца яго заявай аб правядзенні рэспубліканскага рэфэрэндуму 24 лістапада 1996 года.

Усебеларускі народны сход у сувязі з гэтым прапануе Вярхоўнаму Савету ўнесці змяненні ў свае рашэнні аб правядзенні рэспубліканскага рэфэрэндуму, назначышы рэфэрэндум у поўнай адпаведнасці з Канстытуцыяй і Законам аб народным галасаванні (рэферэндуме). Сход звяртаецца да Вярхоўнага Савета з прапановай аб зняцці з рэспубліканскага рэфэрэндуму пытанняў, якія ініцыяваны часткай дэпутатаў-камуністаў і аграрыяў, уключаючы ўнесены імі праект змяненняў у Канстытуцыю, які скасоўвае пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, а значыць супярэчыць волі народа, які выбраў Прэзідэнта.

Зыходзячы з прапановы кіраўніка дзяржавы Вярхоўнаму Савету рэкамендуецца ў тэксце праекта рашэння аб змяненнях і дапаўненнях Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, што выносіцца на рэспубліканскі рэфэрэндум, улічыць вынікі ўсенароднага абмеркавання гэтага праекта.

Усебеларускі народны сход прапануе Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, Саветам дэпутатаў усіх узроўняў, Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэфэрэндумаў, цэнтральным і мясцовым органам кіравання ажыццявіць неабходныя меры па арганізацыі і правядзенню рэспубліканскага рэфэрэндуму.

У гэты гістарычны, лёсавызначальны для нашай краіны час мы заклікаем рабочых і сялян, інтэлігенцыю і ваеннаслужачых, пенсіянераў і моладзь, усіх, каму дарагі лёс Айчыны, прыняць актыўны ўдзел у рэспубліканскім рэфэрэндуме. Рэфэрэндуму быць!

Сход сцвярджае: падтрымка Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэнкі, прыняцце прапанаваных ім змяненняў і дапаўненняў у Асноўны закон аб'яднае беларускі народ у справе пабудовы дэмакратычнай суверэннай дзяржавы, забеспячэння працівання нашай краіны — Радзімы цяперашняга і будучых пакаленняў грамадзян рэспублікі.

Заклікаем не толькі тых, хто падтрымлівае палітыку кіраўніка дзяржавы, але і апазіцыю аб'яднаць намаганні для дасягнення згоды ў грамадстве, для паспяховага ажыццяўлення прагрэсіўных пераўтварэнняў ва ўсіх сферах грамадскага жыцця.

Толькі сам народ мае права вырашыць свой лёс!

Прынята ўдзельнікамі Усебеларускага народнага сходу ў г. Мінску

20 кастрычніка 1996 года.

БЕЛАРУСКАЕ ВЕЧА: ВЫБАР У ІМЯ БУДУЧЫНІ

Першы Усебеларускі народны сход, які адбыўся ў Мінску, па праву можна назваць галоўнай палітычнай падзеяй года. Два дні, 19-20 кастрычніка, працягваюцца расшыраны савет Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі з палітыкамі народа, якія прадстаўляюць усё рэгіёны краіны і галіны народнай гаспадаркі, сацыяльную і грамадскую сферы рэспублікі, па актуальных праблемах жыцця нашага грамадства, вызначэнню шляхоў далейшага развіцця дзяржавы.

Адзін з галоўных вынікаў гэтай сустрэчы — падтрымка дэлегатамі палітычнага і эканамічнага курсу кіраўніка дзяржавы, якая была выказана ў прынятай сходам рэзалюцыі. Дэлегаты форуму асудзілі дзеянні апазіцыйных сіл парламента, накіраваныя на раскол грамадства і дэстабілізацыю ў краіне, і выказалі надзею на далейшае канструктыўнае супрацоўніцтва ўсіх галін улады.

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка, адкрываючы сход, сардэчна вітаў яго ўдзельнікаў. «Каму, як не вам, — сказаў ён, — хто глыбока і ўсебакова ведае нашу жыццё і праблемы, шукаць і знаходзіць іх вырашэнне». Не ставячы пад сумніў значнасць сістэмы заходняга парламентарызму, Аляксандр Лукашэнка ў той жа час падкрэсліў, што рэалізацыя агульнадэмакратычных каштоўнасцей у кожнай канкрэтнай краіне павінна адпавядаць яе гістарычнаму вопыту і бытавому ўкладу народнага жыцця.

«Для беларусаў гэта перш за ўсё, вялікая традыцыя агульнанароднага веча, на якім спрадвечу вырашаліся самыя складаныя пытанні. Менавіта з мэтай пацвердзіць гэтую традыцыю ў нашай дзяржаве мы праводзім гэты народны сход», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт прапанаваў дэлегатам выказаць сваю думку па двух важнейшых дакументах, якія вызначаюць далейшы лёс народа і дзяржавы: Асноўных на-

пашых оўграмадзян па ключавых праблемах грамадскага жыцця, іх наказы Прэзідэнта, ураду і Вярхоўнаму Савету. Значыць, нам усім разам шукаць адказы на гэтыя пытанні, вырашаць лёс народа і дзяржавы», — сказаў Прэзідэнт. Пры гэтым ён падкрэсліў, што дэлегатамі выбраны прадстаўнікі розных сацыяльных, прафесійных і грамадскіх груп з усіх рэгіёнаў рэспублікі, людзі, якія карыстаюцца заслужанай павагай таварышаў па працы. «Гэта дае магчымасць зрабіць высновы, што першы Усебеларускі народны сход, які сфарміраваны шляхам свабодных дэмакратычных выбараў у працоўных калектывах і прадстаўляе большасць насельніцтва рэспублікі, правамоцны абмеркаваць прапанаваныя дзяржаўныя дакументы і прыняць адпаведнае рашэнне ў інтарэсах народа Беларусі. Яго правядзенне поўнаасноўна адпавядае духу аднаго з важнейшых палажэнняў нашай Канстытуцыі», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

У першы дзень работы форуму Аляксандр Лукашэнка выступіў з двухгадзінным дакладам «Толькі народ мае права вырашаць свой лёс». Многія чытачы і тэлеглядачы праз сродкі масавай інфармацыі паспелі падрабязна пазнаёміцца з выступленнем кіраўніка дзяржавы, якое выклікала шырокі рэзананс у нашым грамадстве і за мяжой. Нагадаем толькі, што галоўнай яго раздзелы склаў найважнейшы блок праблем: «Улада павінна падпарадкоўвацца толькі волі народа», «Беларуская эканоміка: сучасны стан і напрамкі развіцця», «Сацыяльная абарона і духоўнае адраджэнне народа», «Знешнепалітычная стратэгія Беларусі», «Канстытуцыйная рэформа — шлях у будучыню».

Прэзідэнт прапанаваў дэлегатам выказаць сваю думку па двух важнейшых дакументах, якія вызначаюць далейшы лёс народа і дзяржавы: Асноўных на-

пашых сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 1996—2000 гады, а таксама змяненнях і дапаўненнях, прапанаваных Прэзідэнтам (з улікам прапав, што пацупілі ў ходзе ўсенароднага абмеркавання) у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь. У сувязі з гэтым Аляксандр Лукашэнка не абышоў сваёй увагі пытанне, якое стала адной з асноўных прычын канфлікту паміж Прэзідэнтам і Вярхоўным Саветам: аб дадзеным рэфэрэндуме. У адказ на спробы апазіцыйных парламенцкіх колаў «выштурхнуць» кіраўніка дзяржавы за межы прававага поля Аляксандр Лукашэнка заявіў, што дзеля міру і стабільнасці ў грамадстве ён прыняў рашэнне аб правядзенні плебісцыту 24 лістапада і папрасіў дэлегатаў падтрымаць гэту прапанову.

І хоць у першы дзень, згодна з рэгламентам, спрэчка па дакладу не чакалася, усё ж рэакцыя прадстаўнікоў працоўных калектываў на выступленне кіраўніка дзяржавы была відавочнай. Дэлегаты неаднаразова пералыжылі аплачыментамі выступленне Аляксандра Лукашэнкі. Як мудры крок дзяржаўнага дзеяча ўспрынялі прысутныя рашэнне Прэзідэнта аб пераносе даты выбараў, пазіцыю Прэзідэнта па важнейшых напрамках палітычнага і эканамічнага жыцця краіны, яго шчырую заклапочанасць лёсам людзей і краіны.

Другі дзень работы форуму пачаўся з даклада мандатнай камісіі. Яе старшыня Анатоль Новікаў паведамаў, што ў працоўных калектывах прадпрыемстваў і арганізацый, калгасаў і саўгасаў, навуковых устаноў, у ваенскіх частках і па месцы прававодства насельніцтва сходы па вылучэнню дэлегатаў прайшлі з поўным захаваннем дэмакратычных прынцыпаў. У іх прынялі ўдзел звыш 2,3 мільёна грамадзян рэспублікі.

(Працяг на 2-й стар)

АФІШЫЙНА

БЕЛАРУСКАЕ ВЕЧА: ВЫБАР У ІМЯ БУДУЧЫНІ

(Пачатак на 1-й стар.)

Разам з вылучэннем сваіх прадстаўнікоў удзельнікі сходду на месцах абмеркавалі і ўнеслі прапановы па праекту змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю, выказаўшы адобранне курсу Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі, накіраванага на эканамічную і палітычную стабільнасць беларускай дзяржавы. Усяго на Усебеларускі народны сход выбрана звыш 4740 удзельнікаў. Забяспечана прапарцыянальнае прадстаўніцтва ўсіх раёнаў і гарадоў і найбольш буйных калектываў.

Анатоль Новікаў прывёў такія даныя. Сярод тых, каму народ Беларусі даверыў прымаць жыццёва важныя для нашай дзяржавы рашэнні, 1164 жанчыны, 637 рабочых і калгаснікаў, 554 інжынерна-тэхнічныя работнікі, 720 работнікі сацыяльна-культурнай сферы, 1064 кіраўнікі прадпрыемстваў і арганізацый, 1382 чалавекі прадстаўлялі студэнцтва, прадпрыемстваў, ваеннаслужачых, пенсіянераў і іншыя катэгорыі насельніцтва. Амаль палова ўдзельнікаў — людзі сярэдняга ўзросту — 41,5 працэнта, ад 31 да 40 гадоў — 21,4 працэнта, 50–60-гадовыя — 20,6 працэнта, пенсіянеры — 6,8, моладзь да 30 гадоў — 4,5 працэнта. На сход былі запрошаны былыя кіраўнікі рэспублікі, вялікая група дэпутатаў Вярхоўнага Савета (спікер парламента Сямён Шарэцкі адмовіўся ад удзелу ў форуме), паслы Рэспублікі Беларусь, прадстаўнікі нацыянальных абшчын у Беларусі і беларускіх замежных дыяспар, прадстаўнікі Канстытуцыйнага суда, Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі, творчых ініцыятыў, Беларускага рэспубліканскага савета ветэранаў вайны, працы, Узброеных сіл і праваахоўных органаў, а таксама вялікая група работнікаў СМІ.

Каля 100 дэлегатаў выказалі жаданне прыняць удзел у абмеркаванні даклада Прэзідэнта. Вядома, што ўлічыць усе просьбы было проста немагчыма, паколькі сход праходзіў у рамках зацверджанага рэгламенту. Тым, каму не хапіла часу для выступлення на трыбуну, па прапанове Прэзідэнта, змелі звярнуцца да грамадзян рэспублікі і выказаць сваю думку праз электронныя сродкі інфармацыі.

Першым адкрыў дыскусію генеральны дырэктар гродзенскага аб'яднання «Азот» Валерый Лангоў, які адразу заявіў, што прыбыў на Усебеларускі народны сход з адназначным рашэннем — падтрымаць Прэзідэнта ў яго справах. Ён таксама падкрэсліў, што лічыць правядзенне гэтага народнага форуму і маючага адбыцца рэферэндуму самай дэмакратычнай нормай. Валерый Лангоў адзначыў важнасць палітычнай стабільнасці, канструктыўнага ўзаемадзеяння ўсіх галін улады для дасягнення добрых паказчыкаў у прамысловасці і сельскай гаспадарцы. «Я прыклінік прэзідэнцкай рэспублікі і моцнай улады, якая здольна пераадолець крызісныя з'явы ў нашым грамадстве. Гэта не проста словы — гэта мае перакананне», — сказаў ён. Гаворачы аб будове заканадаўчай улады, Валерый Лангоў адзначыў, што поўнасцю падтрымлівае стварэнне двухпалатнага парламента. Гэта, на яго думку, будзе садзейнічаць удасканаленню заканадаўчай дзейнасці, прыняццю больш якасных заканадаўчых актаў.

Кіраўнік Кабінета Міністраў Міхаіл Чыгір, які выступіў на сходзе, адзначыў, што дакладнае ўсведамленне ўсіх прычын, якія прывялі краіну да цяжкага крызісу, прадвызначае стратэгію дзяржавы ў цяперашнім і будучым. Ён падкрэсліў, што цяперашняе цяжкае становішча ў эканоміцы — гэта не столькі вынік палітычных падзей, якія адбыліся на рубяжы 90-х гадоў, колькі вынік крызісу эканамічнай сістэмы адміністрацыйна-гаспадарчай улады, якія выклікалі адставанне развіцця прадукцыйных сіл ад сусветнага ўзроўню. Гэта пацверджана практычным вопытам многіх краін. Улічваючы гэты вопыт, адначасна Міхаіл Чыгір, урад удзяляе вялікую ўвагу разбудовы вытворчасці і павышэнню эфектыўнасці работы, рэформіраванню дзяржаўных прадпрыемстваў, што неадкладна павялічыць, а таксама калгасаў і саўгасаў.

«У гэты лёсавызначальны перыяд важна стабілізаваць сацыяльна-эканамічную сітуацыю, дакладна вызначыць асноўныя векі развіцця краіны наперад, не дапусціць абвальнага падзення ў эканоміцы. Сёння мы з поўнай адказнасцю можам сказаць, што нашаму палітычнаму кіраўніцтву краіны ўдалося спыніць галапіруючую інфляцыю, прытарымаць крызісныя з'явы і забяспечыць у гэтым годзе пакуль што невялікі, але ўсё ж прырост унутранага валовага прадукту, павялічыць вытворчасць важных тавараў, што выпускаюцца ў рэспубліцы», — сказаў кіраўнік урада. Ён паведаміў удзельнікам форуму: вынікі аператыўнага аналізу даюць магчымасць гаварыць аб тым, што задачы развіцця эканомікі ў гэтым годзе па важнейшых паказчыках будзе выкананы. «Але мы далёка ад таго, каб з гэтай праблемай упадаць у эйфарыю. Становішча ў многіх сферах, у тым ліку і фінансавай, застаецца вельмі складаным. Урад вельмі занепакоены станам разлікаў за энергарэсурсы, і будзе самым настойлівым чынам ажыццяўляць рэжым жорсткай эканоміі», — падкрэсліў ён.

Аналізуючы праграму сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны да 2000 года, прэм'ер-міністр адзначыў, што работа па яе складанню праходзіла няпроста, бо прапаноўваліся розныя падыходы і ацэнкі далейшага шляху эканамічных пераўтварэнняў. Аднак, лічыць Міхаіл Чыгір, з асноўным зместам гэтай праграмы трэба адназначна згадзіцца. Намечаныя ў ёй стратэгічныя мэты далейшага сацыяльна-эканамічнага развіцця дзяржавы — гэта павышэнне жыццёвага ўзроўню грамадзян, глыбокія структурныя пераўтварэнні і эканамічны рост. Так, напрыклад, мяркуецца забяспечыць сярэднегадавы прырост валовага ўнутранага прадукту не ніжэй чым 5 працэнтаў, павысіць рэальныя даходы насельніцтва на 4,6 працэнта ў год. Для ажыццяўлення гэтых задач неабходна паслядоўна праводзіць эканамічныя пераўтварэнні, ажыццяўляць глыбокія структурныя змяненні ў народнагаспадарчым комплексе, мабілізаваць як унутраныя, так і знешнія інвестыцыйныя крыніцы, накіроўваючы іх на развіццё вытворчай сферы, стварэнне роўных умоваў для дзейнасці суб'ектаў гаспадарання розных формаў уласнасці.

«Гэта праграма павінна стаць праграмай выжывання, калі хочаце — праграмай прывіваў. Мы не маем права на памылку. Таму на ўсіх нас, удзельнікаў усенароднага сходу, ускладняецца адказная місія народных экспертаў, а можа, нават і народных гаварцаў», — падкрэсліў Міхаіл Чыгір. Ён нагадаў, што праграма ўжо абмяркоўвалася і атрымала адобранне на рэспубліканскай нарадзе кіраўнікоў абласных, гарадскіх і раённых выканаўчых камітэтаў. Галоўнае ж, лічыць прэм'ер, трэба скаардынаваць агульныя намаганні ў рэалізацыі намеранага.

На думку кіраўніка ўрада, найбольш прыкметнай і адпаведнай сучасным умовам для Беларусі з'яўляецца мадэль сацыяльна арыентаванай рыначнай эканомікі, якая прадугледжвае ўмелое спалучэнне рыначных адносін з эфектыўнай сістэмай абароны грамадзян. Рэалізацыя гэтай праграмы ў многім будзе залежаць ад узаемадзеяння ўсіх узроўняў і галін улады. Вельмі важна забяспечыць спрыяльны і палітычны, і эканамічны клімат. На думку Міхаіла Чыгіра, неабходна ўзмацніць ролю ўрада ў аператыўным кіраванні гаспадаркай, а таксама ўдасканаліць структуру і ўзаемадзеянне цэнтральных органаў улады. Прэм'ер са шкадаваннем канстатаваў, што ў дзяржаўнай Канстытуцыі істотна скажоны паўнамоцтвы і правы ўрада як кіраванні народнай гаспадаркай, так і ў сферы заканадаўчай ініцыятывы. Таму кіраўнік урада з задавальненнем адзначаў, што ў практыцы змяненняў у Канстытуцыю за ўрадам устаноўлена права заканадаўчай ініцыятывы, прадугледжана расшырэнне правоў і адказнасці Кабінета Міністраў. На яго думку, гэта, несумненна, павялічыць эфектыўнасць кіравання, паскорыць прыняццё вышэйшай выканаўчай уладай неабходных рашэнняў.

Гаворачы аб вынясенні на плебісцыт пытання аб куплі-продажы зямлі, Міхаіл Чыгір адзначыў, што яно было пастаўлена з улікам менталітату беларускага народа. У той жа час ён напамінуў, што ў ходзе розных дыскусій былі выказаны і іншыя меркаванні. У сувязі з гэтым прэм'ер заявіў, што, на яго думку, можна пайсці на расшырэнне інстытута прыватнай уласнасці на зямлю, не дапускаючы продажу яе для сельскагаспадарчай вытворчасці замежным грамадзянам. Пасрэднікам пры куплі-продажы можа быць дзяржава, якая ў ходзе гэтых працэсаў будзе поўнасцю ўлічваць інтарэсы працуючых на зямлі людзей. «Калі ж грамадзяне краіны не пагодзяцца з такім падыходам, мы застанемся адзінай краінай у Еўропе і СНД, дзе грамадзянам нельга будзе мець у прыватнай уласнасці больш чым 1 гектар зямлі», — канстатаваў прэм'ер-міністр.

Вялікі рэзананс у прысутных выклікала таксама выступленне дзяржаўнага сакратара Савета бяспекі Віктара Шэймана. Ён падкрэсліў, што за невялікі перыяд удалося сфарміраваць сістэму дзяржаўных органаў і інстытутаў, якія забяспечваюць унутраную і знешнюю бяспеку Беларусі. Віктар Шэйман лічыць, што ў рэспубліцы ёсць усе неабходныя перадавыя метады вываду з эканамічнага крызісу, акрамя аднаго — моцнай эфектыўнай улады. Каб не таптацца на месцы, адначасна ён, Прэзідэнт вымушаны фарміраваць прававую базу для вырашэння неадкладных праблем уласнымі ўказамі. Гэта адбываецца ва ўмовах, калі замест таго, каб забяспечыць выканаўчую ўладу неабходнай заканадаўчай базой, вось ужо дзесяты месяц большасць Вярхоўнага Савета займаецца ў асноўным толькі тым, што спрабуе даказаць сваю галоўную ролю ў краіне. У палітычную барацьбу, заўважыў Віктар Шэйман, уключаюцца і Канстытуцыйны суд.

Канстытуцыйная рэформа, адзначыў ён, вельмі неабходна для вырашэння адной з важнейшых для нас праблем — барацьбы з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй. Яшчэ ў снежні 1994 года ў адпаведнасці з указам Прэзідэнта была прадугледжана распрацоўка цэлага шэрага актуальных законаў у гэтай галіне, прадстаўленых у Вярхоўны Савет. Аднак да гэтага часу ні адзін з іх не прыняты. Як паведаміў Віктар Шэйман, толькі ў гэтым годзе органамі МУС па фактах карупцыі было ўзбуджана 599 кримінальных спраў, але органамі пракуратуры было прыцягнута да кримінальнай адказнасці толькі 182. Аналагічная сітуацыя і па справах, што ўзбуджаны ў КДБ. У рэспубліцы няма заканадаўчай базы, якая неабходна для эфектыўнай барацьбы з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй, а існуючае прававое поле не дае магчымасці Прэзідэнту рабіць неабходныя ўплывы на заканадаўчыя працэсы. Віктар Шэйман адзначыў важнасць удзелу Прэзідэнта ў дзейнасці судовай улады, што будзе садзейнічаць абмежаванню самавольства іншых галін улады, надзейнай абароне правоў чалавека і грамадзянскага грамадства, ачышчэнню судовага корпуса ад карумпаваных чыноўнікаў. Гэты падыход, падкрэсліў дзяржаўны сакратар Савета бяспекі, адпавядае сусветнай практыцы. Заканчваючы сваё выступленне, Віктар Шэйман адзначыў, што навізна і маштабы задач, якія вырашаюцца ў гэты пераходны перыяд, настойліва патрабуюць больш моцнай і эфектыўнай дзяржаўнай улады, якая здольна вывесці рэспубліку з крызісу.

«Калі адкінуць усе палітычныя прыхільнасці, то грамадства ў хуткім часе прыйдзе да разумення неабходнасці змянення нашага Асноўнага закона. Дзякуючы Канстытуцыі, значэння якой я не магу прымяняць, правільна акрэслена асноўныя контуры беларускай дзяржаўнасці, але абвешчаныя ў ёй прынцыпы дзяржаўнага ладу, палітычнага і эканамічнага жыцця настолькі радыкальныя, што рэалізаваць іх сёння вельмі і вельмі цяжка», — сказаў міністр юстыцыі Валентын Сукала.

На яго думку, шэраг змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю, што прапанаваны Прэзідэнтам, значна павышаюць яе сацыяльную накіраванасць у пераходны перыяд. Тым больш, што і нашы бліжэйшыя суседзі, і партнёры па СНД таксама ідуць па шляху ўдасканалення Канстытуцыі ў сваіх краінах. «Трэба прызначыць, што сумішэнне сёння Прэзідэнтам дзвюх функцый — кіраўніка дзяржавы і выканаўчай улады, аб'ектыўна не дазваляе яму выступаць у якасці незалежнага арбітра, забяспечваючы баланс усіх уладаў. У прапанаваным на рэферэндум змяненнях і дапаўненнях вызначаны функцыі Прэзідэнта толькі як кіраўніка дзяржавы, які не прадстаўляе ні адну з галін улады. Гэта нясе прычыновое змяненне яго паўнамоцтваў як кіраўніка краіны: яны істотна дапаўняюцца», — сказаў міністр.

Валентын Сукала перакананы, што ўскладненне на Прэзідэнта новых абавязкаў аб'ектыўна і непазбежна патрабуе прадстаўлення яму рэальных механізмаў прававога і забеспячэння. У гэтым выпадку любы кіраўнік дзяржавы атрымае такія паўнамоцтвы, якія права распускаць парламент, права прымаць рашэнне аб адстаўцы ўрада, назначаць выбары ў парламент, прымаць удзел у фарміраванні органаў канстытуцыйнага кантролю. Гэтыя паўнамоцтвы традыцыйна дэвалююцца кіраўнікам дзяржаўнага ладу, якія непозбежна ўнікаюць паміж выканаўчай і заканадаўчай галінамі ўлады. Прычым такія правы Прэзідэнта не абсалютныя, а строга абмежаваны Канстытуцыяй.

«Ініцыяванне ж Прэзідэнтам рэферэндуму, а таксама змяненні і дапаўненні, унесеныя ім у Асноўны закон краіны, з'яўляюцца канстытуцыйнымі і адпавядаюць міжнародным правілам. Акрамя таго, у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам рэспублікі, плебісцыт з'яўляецца важнейшай формай ажыццяўлення народаў дзяржаўнай улады. Унясенне змяненняў у Канстытуцыю шляхам усенароднага галасавання толькі павялічыць яе легітымнасць, і ў будучым ніхто, акрамя беларускага народа, не будзе мець права карэктываваць Асноўны закон краіны», — заявіў міністр юстыцыі.

«Мы з вамі з'яўляемся ўдзельнікамі народнага сходу, на парадка дня якога вынесены сапраўды лёсавызначальныя для ўсяго беларускага народа пытанні. Ад іх вырашэння ў многім залежыць будучыня Рэспублікі Беларусь», — сказаў дзяржаўны сакратар СНД Іван Каратчэня. Ён, у прыватнасці, адзначыў, што, прымаючы ў свой час дзеючую цяпер Канстытуцыю, дэпутаты мінулага склікання разумелі, што гэта дакумент пераходнага перыяду, які не можа быць даўгачасным. Сёння, сказаў Іван Каратчэня, само жыццё прымушае вярнуцца да перагляду Асноўнага закона.

На яго думку, непрадугледжаны і спакойны аналіз праекта новай рэдакцыі Канстытуцыі паказвае, што аб'ектыўна яна будзе садзейнічаць рэалізацыі выбранага рэспублікай курсу. Асобным палітыкам, якія нагнятаюць страсці вакол гэтай падзеі, лічыць Іван Каратчэня, не дае спакою быццам бы праммернае ўзмацненне ўлады Прэзідэнта. Але ж у пераходны перыяд практычна ва ўсіх краінах былога СССР, заўважыў ён, прэзідэнты надзелены выключнымі функцыямі. «Акрамя Малдовы і краін Балтыі, яны ўсюды з'яўляюцца не толькі кіраўнікамі дзяржавы, але і выканаўчай уладай. Прэзідэнт жа, згодна з праектам новай рэдакцыі Канстытуцыі, прапануе застацца толькі кіраўніком дзяржавы», — сказаў Іван Каратчэня. Пры гэтым, адзначыў ён, значна пашыраюцца правы і абавязкі ўрада, узмацняюцца яго роля як цэнтральнага органа дзяржаўнага кіравання.

Іван Каратчэня не бачыць падстаў для хваляванняў наконт прапанаванага двухпалатнага парламента. Па сутнасці, заўважыў ён, ва ўсіх перадавых краінах свету ён функцыюе ў такім выглядзе. «Я паграшуць бы супраць ісціны, калі б сказаў, што гэты праект Канстытуцыі — узор дасканаласці. Упэўнены, што нават яго стваральнікі так не думаюць», — адзначыў выканаўчы сакратар Садружнасці. На яго думку, трэба працягваць размову па ўдаскладненню яго раздзелаў і артыкулаў. Сама Канстытуцыя, упэўнены Іван Каратчэня, не палепшыць складанай эканамічнай сітуацыі ў краіне, таму таксама важна абмяркоўваць і праграму сацыяльна-эканамічнага развіцця, якая, на яго думку, прадстаўляе як навукова абгрунтаваны дакумент і заслужыў падтрымкі.

У абмеркаванні шляхоў далейшага развіцця краіны актыўны ўдзел прынялі прадстаўнікі самых розных слаёў насельніцтва. Так, напрыклад, старшыня Беларускага прафесарскага сходу Валерый Чардынцэў прапанаваў артыкул 17 праекта Канстытуцыі выкласці дакладна і ясна: дзяржаўнымі мовамі Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца беларуская і руская мовы. Удзельнікі форуму адраагавалі на гэту прапанову аплашчыментамі, забягаючы наперад, адначасна, што ў заклучным слове Прэзідэнт таксама выказаў станоўчыя адносіны да гэтай ініцыятывы.

Падтрымаў праграму эканамічнай стабілізацыі і брыгадзір вытворчага аб'яднання «Мінскрамбуд» — былы дэпутат Вярхоўнага Савета Леанід Козік. Ён адзначыў, што за гады, якія папярэднічалі ўвядзенню інстытута прэзідэнцтва ў Беларусь, будаўнічая галіна рэспублікі прыйшла ў заняпад. «І мы б яе страцілі, калі б не намаганні Прэзідэнта ў апошнія гады. Ён выдўў шэраг указаў, якія садзейнічаюць станаўленню будбудуцы. Цяпер справы пайшлі на лад. У людзей з'явілася надзея на атрыманне жылля, у будаўнікоў — работы», — сказаў брыгадзір. На яго думку, для рэалізацыі прапанаванай вышэйшай выканаўчай уладай праграмы патрэбны адпаведныя законы. «Парламент шмат займаўся палітыкай у апошні час, пара яму ўзяцца за заканадаўчую дзейнасць. Я за моцную ўладу ў краіне ў асобе Прэзідэнта як гаранта беларускай дзяржаўнасці і стабільнасці ў грамадстве», — заявіў Леанід Козік.

Загадчыца фермы калгаса імя Маякоўскага Валожынскага раёна Яніна Панітоўская заявіла на сходзе: «Мы цёмным жаданнем кіраўніка дзяржавы раіцца з народам. Для сялян рэферэндум важны яшчэ і пастаўленым пытаннем аб уласнасці на зямлю. Лічу, што яна можа быць як прыватнай, так і дзяржаўнай».

Аб неабходнасці моцнай улады, якая бярэ на сябе адказнасць за сучаснае і будучыню дзяржавы, гаварыў старшыня Брэсцкага аблвыканкома Уладзімір Заламай. Ён адзначыў, што хоць рэспубліка і адыхла ад эканамічнай бездані, гаварыць аб поспехах яшчэ рана. Шлях да агульнага дабрабыту намечаны ў праграме сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны да 2000 года. Лічу, каб яна была рэалізавана, неабходна даць Прэзідэнту і ўраду пэўныя паўнамоцтвы. Толькі моцная выканаўчая ўлада ў цэнтры і на месцах будзе садзейнічаць яе выкананню ў поўным аб'ёме. «Таму Брэсцчына», — сказаў Уладзімір Заламай, — падтрымлівае напрамкі, названыя ў праграме, а таксама ініцыяваныя Прэзідэнта па ўдасканаленню дзяржаўнай улады».

Ад імя 85 дэлегатаў-ваенных, якія прысутнічалі на сходзе, выступіў камандзір 38-й брыгады мабільных сіл падпалкоўнік Сяргей Целягушкін. Ён сказаў, што Узброеныя Сілы, якія яшчэ тры гады таму жылі ва ўмовах няпэўнасці, сёння адчуваюць упэўненасць у заўтрашнім дні. Сваімі дзеяннямі ў падтрымку арміі Прэзідэнт умацаваў воінскі дух у часцях. Нацыянальная армія набыла ўласнае аблічча. Ужо цяпер войскі дэманструюць высокую вывучку і баявую падрыхтоўку, здольныя абараніць рубяжы Радзімы. «Але ўнутраную стабільнасць можа ўмацаваць толькі воля народа, праведзеная ў ходзе маючага адбыцца рэферэндуму», — сказаў дэлегат. Ён падкрэсліў, што ваенныя згодны з прапановай Прэзідэнта і лічаць рэферэндум разумным прававым выйсцем з канстытуцыйнага крызісу.

Герой Савецкага Саюза былы камандзір партызанскага атрада, а цяпер пенсіянер Анатоль Андрэў ад імя ветэранскіх канферэнцый краіны заклікаў суайчыннікаў аказаць падтрымку ініцыятыве Прэзідэнта па вываду з канстытуцыйнага крызісу, выступіў з крытыкай у адрас Вярхоўнага Савета за залішняе палітызацыю. Ветэран заявіў, што сумленныя камуністы адхрышчваюцца ад лідэраў кампартыі, якія сядзяць у парламенце і здрадзілі, на яго думку, інтарэсам народа.

Дэпутат Вярхоўнага Савета дырэктар прадстаўніцтва міждзяржаўнай тэлерадыёкампаніі «Мір» у Беларусі Іван Пашкевіч, які ў многім ўдзельнік дыскусіі, падтрымаў праграму сацыяльна-эканамічнага развіцця рэспублікі на бліжэйшыя гады. Аднак, на думку дэпутата, для яе выканання неабходна адпаведная прававая база, якой пакуль што няма. Іван Пашкевіч негатыўна ацаніў дзейнасць сваіх калег-дэпутатаў, якія ідуць на канфрантацыю з Прэзідэнтам. Ён прапанаваў шэраг сваіх направаў у Асноўны закон, у тым ліку і аб правядзенні новых выбараў парламента пасля ўступлення ў сілу змяненняў і дапаўненняў у Асноўны закон краіны, якія адобраны ўсенародным галасаваннем. Іван Пашкевіч прапанаваў таксама з ліку пытанняў, што выносяцца на плебісцыт, зняць праект новай Канстытуцыі, што ініцыяваны фракцыямі камуністаў і аграарыяў.

«Мудрасць беларускага народа даць магчымасць прыняць разумнае рашэнне», — заявіла Ніна Нядвевіцкая, дырэктар сярэдняй школы з Ваўкавыска. — Улада ў нас адна — народная, а народ дзяржавае сваімі Прэзідэнтам». Аб падтрымцы беларускай моладдзі палітыкі Прэзідэнта, якая накіравана на стабілізацыю і будучы росквіт краіны, гаварыла ў сваім выступленні студэнтка Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта Іна Гулюта.

Ад Праваслаўнай царквы, якая заўсёды разам з народам — і ў радасці, і ў няшчасці, выступіў мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт, Патрыярхальны Экзарх усяе Беларусі. Ён падкрэсліў: тысячгадовы вопыт паказваў, што менавіта царква была той маральнай цывільнай, на якую апіраліся стаўпы дзяржавы. Уладак выскока ацаніў імкненне Прэзідэнта зрабіць усё неабходнае для духоўнага адраджэння грамадства, якое паступова выходзіць з цяжкага маральнага крызісу. «Сёння мы маем шчаслівае магчымасць адзіным саборным намаганнем аб'яднаць краіну, каб наладзіць жыццё кожнага чалавека і ўсяго народа». Думаю, што народ можа выказаць сваю волю рознымі спосабамі, у тым ліку і Усебеларускім народным сходам, бо беларускаму народу здаўна ўласцівая саборнасць», — сказаў Уладыка. Ён заклікаў грамадзян краіны выказаць сваё канстытуцыйнае права, каб вызначыць будучыню дзяржавы.

Як ужо адзначалася, па выніках работы Усебеларускага народнага сходу была прынята рэзалюцыя. У ёй дэлегаты падтрымалі курс кіраўніка дзяржавы Аляксандра Лукашэнкі, накіраваны на стварэнне сацыяльна арыентаванай эканомікі, далейшае развіццё дэмакратычных працэсаў і палітычнае дабрабыту народа, паглыбленне інтэграцыі з Расіяй і іншымі краінамі СНД, развіццё адукацыі, навукі, культуры.

Сход адобрыў Асноўныя напрамкі сацыяльна-эканамічнага развіцця рэспублікі на 1996—2000 год, адначасна, што залогам іх паспяховага ажыццяўлення з'яўляюцца палітычная стабільнасць, згода ў грамадстве, адказнасць перад народам усіх без выключэння органаў улады — ад дэпутата да кіраўніка дзяржавы.

Дэлегаты падтрымалі ініцыятыву Прэзідэнта па правядзенню рэспубліканскага рэферэндуму і вынесення на яго змяненні і дапаўненні ў Канстытуцыю, а таксама іншыя пытанні.

Курс кіраўніка дзяржавы, адзначаецца ў рэзалюцыі, накіраваны на дасягненне агульнанацыянальнай згоды, пацверджваецца яго заявай аб правядзенні рэферэндуму 24 лістапада 1996 года.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

БЕЛАРУСКАЕ ВЕЧА: ВЫБАР У ІМЯ БУДУЧЫНІ

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й і 2-й стар.

Усебеларускі народны сход прапанаваў Вярхоўнаму Савету ўнесці змяненні ў сваё рашэнне аб правядзенні плебісцыту, назначыўшы яго ў поўнай адпаведнасці з Канстытуцыяй і Законам «Аб народным галасаванні (рэферэндуме)». Удзельнікі форуму прапанавалі парламенту зняць з рэспубліканскага рэферэндуму пытанні, ініцыяваныя часткай дэпутатаў, а таксама ўнесены імі праект Канстытуцыі, што ліквідуе пасаду Прэзідэнта, а значыць супярэчыць волі народа, які выбраў кіраўніка дзяржавы.

Звяртаючыся з заключным словам да ўдзельнікаў сходу, Аляксандр Лукашэнка адзначыў: у ходзе дыскусіі пругучала шмат прапанов, крытычных заўваг і перш за ўсё зваротаў да кіраўніка дзяржавы. «Былі і такія, — сказаў ён, — якія я не магу прыняць. Я маю на ўвазе заявы аб тым, што цяперашні Прэзідэнт павінен стаць ледзь не бацькам нацыі. Я маю для таго, каб стаць нейкім бацькам. Але я буду імкнуцца ўвасабляць і аб'ядноўваць нацыю, таму што гэта мне даверыў народ».

Ён падкрэсліў, што дыскусія мела адкрыты характар, ніхто нікому не забараняў гаварыць тое, што думае. Сведчаннем таго з'яўляецца і заява прэм'ер-міністра аб неабходнасці прыватнай уласнасці на зямлю. Прэзідэнт адзначыў, што ведае аб гэтай пазіцыі Міхаіла Чыгіра даўно. Але ў якасці ін-

шага пункту гледжання Аляксандр Лукашэнка прывёў заяву кіраўніка Акадэміі навук Літвы, які пабываў нядаўна ў Беларусі. «Ваша шчасце, што вы захавалі сваю сельскую гаспадарку, — сказаў ён беларускаму Прэзідэнту. — Ваша шчасце і ў тым, што вы не пачалі прадаваць сваю зямлю. Таму што адбылося б тое, што здарылася ў Літве». «Аб тым жа, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка, — мяне папярэджаў і Прэзідэнт Літвы. Тады паўстае пытанне, чаму ж мы сёння павінны опяшчаць? У нас ёсць прыватная ўласнасць на зямлю, гэта значыць ёсць не толькі права, але і магчымасць кожнага грамадзяніна прадаць свой прыватны або дачны ўчастак, ці купіць. Грамадзяне нашай краіны, як, зрэшты, і замежныя інвестары, могуць набыць зямлю для будаўніцтва ўласнай вытворчасці. Што трэба яшчэ?»

Не адмаўляючы неабходнасці правядзення рэформы, Прэзідэнт падкрэсліў, што яны не павінны разбураць дасягнутае. «Нам патрэбны пераўтварэнні, накіраваныя на ўдасканаленне ўжо існуючай базы, створанай многімі пакаленнямі нашых людзей. І не толькі беларусамі, а з удзелам усіх народаў Саюза. Дык давайце будзем гэта цаніць, берагчы і пеціць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт выказаў сваю думку і наконт праекта новай Канстытуцыі, прапанаванага на рэферэндум дэпутатамі Вярхоўнага Савета. Ён адзначыў, што ў законе аб рэферэндуме сказана дакладна: не можа быць вынесена на пле-

бісцыт новая Канстытуцыя. А менавіта яе прапануюць фракцыі камуністаў і аграрыяў, прапануючы памяняць дзяржаўную будову краіны, знішчыць інстытут прэзідэнства.

Аляксандр Лукашэнка прапанаваў дэпутатам, якія прысутнічалі ў зале, каб яны разам з іншымі парламентарыямі пайшлі на кампраміс і знялі сваё пытанне з парадку дня рэферэндуму, як гэта зрабіў Прэзідэнт, згадаўшыся на прапанаваную Вярхоўным Саветам дату плебісцыту — 24 лістапада.

Адзначаючы вынікі работы форуму, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што галоўным яго вынікам з'яўляецца падтрымка прадстаўніцамі працоўных калектываў канстытуцыйнай рэформы і сацыяльна-эканамічнай праграмы, унутранага і знешнепалітычнага курсу дзяржавы. Ён выказаў упэўненасць, што гэта пазіцыя знойдзе падтрымку і ў беларускага народа.

Два дні на форуме працаваў «Гарачы тэлефон», па якому мог пазваніць любы жыхар Беларусі, выказаць свае прапановы або заўвагі ў адрас Усебеларускага народнага сходу, кіраўніка дзяржавы, іншых кіраўнікоў рэспублікі. Група аналізу тут жа класіфікавала званкі. А ў гэты час паступіла з розных куткоў краіны каля пяцісот. Як было заяўлена кіраўніком сакратарыята сходу Уладзімірам Цацхомам, усе скаргі, прапановы і пажаданні будуць разгледжаны кампетэнтнымі асобамі і на кожны зарэгістраваны званок будзе дадзены канкрэтны адказ.

БЕЛТА.

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

РАСІЯ ПДПІША ПАГАДНЕННЕ АБ ВАЕННЫМ СУПРАЦОЎНІЦТВЕ З ІНДЫЯЙ

Міністр абароны Расіі Радзівонаў адбыў з трохдзённым візітам у Індыю. У ходзе візіту чакаецца падпісанне пагаднення аб ваенным супрацоўніцтве, якое прадугледжвае абучэнне індыйскіх афіцэраў у расійскіх акадэміях і, магчыма, пастаўкі расійскіх самалётаў у Індыю.

ВЫБАРЫ ПАВІННЫ ЎЗАКОЊІЦЬ ГЕНАЦЫД?

Прэзідэнт Грузіі Шэварднадзе заявіў, што выбары ў Вярхоўны Савет Абхазіі не могуць быць легітымнымі ва ўмовах, калі з рэгіёна выгнаны прыкладна 70 працэнтаў грузінскага насельніцтва. Па словах Шэварднадзе, выбары маюць на мэце ўзакоўніць этнічную чыстку і генацыд грузінскага насельніцтва. Раней выбары ў Абхазію, назначаныя на 23 лістапада, аб'явіў незаконнымі грузінскі парламент.

З ФРАНЦЫІ ЗНЯТА УРАНАВАЯ БЛАКАДА

Аўстралійскія ўлады адмянілі забарону на пастаўкі ўрану ў Францыю, якая была ўведзена ў мінулым годзе ў сувязі з французскім ядзерным выпрабаваннем у пўднёвай частцы Ціхаакіянскага рэгіёна. У канцы студзеня Францыя аб'явіла аб поўным спыненні выпрабаванняў.

МАРШ НЕ ТОЛЬКІ У ПАМЯЦЬ АХВЯР

Ад 200 да 300 тысяч чалавек узялі ўдзел у нядзельні ў Бруселі ў «Белым маршы» — самай грандыёзнай за ўсю пасляваенную гісторыю Бельгіі маніфестацыі. Марш арганізавала асацыяцыя бацькоў, чых дзяцей укралі або забілі педэфілы або дзяльцы парнабізнесу. Ён стаў не столькі шэсцем у памяць аб нявінных ахвярах разбэшчанасці і нажывы, колькі ясным сігналам недаверу да дзяржаўнай улады.

ЗША ЗНОУ УВОДЗЯЦЬ «СУХІ ЗАКОН». ПАКУЛЬ ТОЛЬКІ ДЛЯ ВАДЗІЦЕЛЯЎ

«Не садзіцеся за руль у нецвярозым стане» — гэты немудрагелісты заклік, які часта гучаў з экрану амерыканскіх тэлевізараў і ў выступленнях грамадскіх дзеячаў краіны, стаў асноўным пафасам чарговага звароту прэзідэнта ЗША Біла Клінтана да суайчыннікаў. У першую чаргу ён быў адрасаваны маладым амерыканцам — тым, каму яшчэ не споўніўся 21 год. Як паведаміў прэзідэнт, менавіта сярод гэтай катэгорыі насельніцтва ЗША зафіксаваны самы высокі ўзровень дарожна-транспартных здарэнняў з лятальным выходам на прычыне ўжывання алкаголю. Клінтан заклікаў узмацніць меры па пярэджанню ДТЗ і не дапусціць, каб ужыванне спіртных напояў стала прычынай гібель людзей на дарогах. Прэзідэнт звярнуўся да ўладаў усіх штаў і заклікаў падтрымаць закон, які прадугледжвае пазбаўленне вадзіцельскага пасведчання амерыканцаў ва ўзросце да 21 года, у арганізме якіх будзе выяўлена наяўнасць любой дозы алкаголю.

Паводле паведамленняў радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», «Радыё Расіі» і «Радыё-РОКС».

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

У ЗАСЛАЎІ АПАГАНЕНЫ ХРАМ

Познім вечарам 19 кастрычніка ў Заслаўі загарэлася Спаса-Праабражэнская царква, каштоўны помнік архітэктуры другой паловы XVI стагоддзя.

Полымем быў ахоплены ўвесь будынак, і пажарныя, якія прыбылі на месца, былі вымушаны змагацца з агнём нават на вышыні больш чым 36 метраў, дзе размешчана званіца. Як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў Галоўным упраўленні ваенізацыі пажарнай службы, хутчэй за ўсё, гэта не выпадковае ўзгаранне, а падпал. Відаць, злачынцы праніклі ў памяшканне, разбіўшы аконную шыбу.

На сцяне царквы вандалы пакі-

нулі надпіс «Смерць хрысціянам», а таксама «малюнкі» — перавернутыя крыж і зорку. Як растлумачылі свяшчэннаслужыцелі, гэтыя знакі на мове сатаністаў азначаюць перамогу сіл зла над добром.

Галоўны каштоўнасць — ікана-стас, старадаўняя кнігі і рэчы — былі выратаваны дзякуючы дакладным дзеянням пажарных, якім мясцовыя хрысціяне выказалі сваю ўдзячнасць.

Цяпер супрацоўнікі праваахоўных органаў праводзяць мерапрыемствы, якія дапамогуць узняць карціну таго, што здарылася.

БЕЛТА.

Фота Г. ЖЫНКОВА.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Сем гадзін спатрэбілася аўстралійскім актывістам па ахове жывой прыроды і іх добраахвотным памочнікам, каб сцягнуць у воды акіяна выкінуты на бераг дзіцяня кіта. Разам з маці ён заблытаўся ў сеткі агароджы супраць акул, якой акружаны папулярны курорт Аўстраліі. Сетку яны разарвалі, і самка кіта выбралася ў родную стыхію, а знясіленае дзіцяня выкінула на пляж. Працаёмка выратавальная аперацыя была рызыкоўная: маленькі кіт біў хвастом, як кажуць, не глядзячы.

Асашэйтэд Прэс.

Ці прыходзіла вам у галаву супаставіць пошхалогію палітыкаў і... злачынцаў з адхіленнямі псіхікі?

Псіхіятр Дэвід Кук з універсітэта шатландскага горада Глазга ў выніку назіранняў і аналізу прыйшоў да высновы, што і тыя, і другія «маюць тэндэнцыю да велічы, ім не знаёмы па-

куты сумлення, пануюць віны. Яны не падтрымліваюць стабільных адносін».

Выснова Кука — поўнаасцю на яго навуковым сумленні. Дэвід лічыць адным з вядучых псіхіятраў Вялікабрытаніі.

ІТАР-ТАСС.

З заявай на ўласную дачку звярнулася ў Краснагорскі аддзел унутраных спраў жыхарка Каменска-Уральскага. Яна паведаміла, што яе 19-гадовая дачка аддала цыганцы сваё новае імя і дзіця. Тая, узяўшы з дачкі распіску, што дзіця аддадзена добраахвотна і бяссплатна, некуды адвезла дзяўчынку. Як выявілася, маладая маці злоўжывае наркотыкамі і не мае жадання гадаваць дзіця. Дачка заканадаўства не прадугледжвае пакарання ніводнаму з бакоў бесчалавечнай здзелкі.

ЕАН.

АДНЫМ СКАЗАМ

- У Жлобіне і раёне выяўлена больш за 40 ВІЧ-інфіцыраваных: у шасці з іх пастаўлены канчатковы дыягназ — СНІД.
- Сёння ў месцах пазбаўлення волі знаходзіцца каля 60 тысяч чалавек.
- Раней у Беларусі было 5 лікёра-гарэлачных заводаў, сёння выпускам гэтай прадукцыі заняты 73.
- За 8 месяцаў экспарт рэспублікі павялічыўся на 17,5 працэнта, імпорт — на 29,3 працэнта.
- Для работы на канвееры аўтамабільнага завода кампаніі «Форд» у Абчаку будуць набраны 150 чалавек: роўна палову рабочых месцаў зоймуць жанчыны.
- З замежнымі краінамі наша рэспубліка заключыла 20 інвестыцыйных пагадненняў, а самай вялікай краінай-інвестарам з'яўляецца Германія — больш як 120 мільёнаў долараў ЗША.
- Сёння на прафілактычным ўліку ў рэспубліцы знаходзіцца 3130 падлеткаў, з якіх 397 нідзе не працуюць і не вучацца, 720 — раней ужо ўступалі ў канфлікт з законам.
- У Мінску пастаўлены на ўлік за невыкананне сваіх бацькоўскіх абавязкаў 500 чалавек.

ФУТБОЛ. ЧЭМПІАНАТ БЕЛАРУСІ

РАЗВЯЗКА БЛІЗІЦЦА

За чатыры туры да фінішу па-ранейшаму не вырашана пытанне канцэнтацыі ў VI чэмпіянаце Беларусі па футболе. Дружным тандэмам з рознай усяго ў адно ачко ідуць футбалісты мінскага «Дынама» і мазырскага МВКЦ. У чарговым, 26-м туры гэтыя каманды свае матчы выйгралі, прычым на выездзе. Мінчане больш чым упэўнена перайгралі наваполацкі «Нафтан-Дэвон», аб чым сведчыць лік 4:1, а палескія футбалісты дабіліся перамогі над асноўным прэтэндэнтам на бронзавыя медалі — бабруйскай «Белшынай». Пасля фінальнага свістка на тэбле высвечваліся лічбы 2:1 на карысць гасцей.

У наступным туры, на думку многіх футбольных спецыялістаў, павінна адбыцца кульмінацыя ўсяго чэмпіяната. У мазырскай стадыёне «Юнацтва» 24 кастрычніка скрыжуюць шлягі МВКЦ і «Дынама». Перамога любой з каманд фактычна робіць яе чэмпіёнам, нічыя ж пакідае больш шанцаў мінчанам.

Вынікі астатніх сустрэч.

«Абунтнік» — «Маладзечна» — 0:1
«Тарпеда» (Мг) — «Днепр» — 2:1

«Дынама» (Бр) — «Лакаматыв-96» — 3:3
«Тарпеда» (Мн) — «Нёман» — 0:0
«Ведрыч» — «Дынама-93» — 0:4
«Шахцёр» — «Атака-Аўра» — 3:2

Турнірная табліца пасля 26-га тура

	Г	В	Н	П	М	А
1. Дынама (Мн)	26	22	3	1	78-16	69
2. МВКЦ	26	22	2	2	58-14	68
3. Белшына	26	17	3	6	61-29	54
4. Дынама-93	25	14	4	7	36-26	46
5. Лакаматыв-96	26	12	9	5	43-23	45
6. Атака-Аўра	26	12	5	9	27-34	41
7. Нафтан-Дэвон	26	11	4	11	37-48	37
8. Маладзечна	26	10	6	10	38-29	36
9. Днепр	26	10	4	12	29-31	34
10. Дынама (Бр)	26	6	11	9	35-37	29
11. Шахцёр	26	7	4	15	23-43	25
12. Тарпеда (Мг)	26	6	5	15	24-57	23
13. Абунтнік	26	5	5	16	22-38	20
14. Нёман	25	4	7	14	20-45	19
15. Тарпеда (Мн)	26	4	7	15	19-50	19
16. Ведрыч	26	4	3	19	14-47	15

Наступны тур пройдзе 23-24 кастрычніка. Матчы з удзелам лідараў: МВКЦ — «Дынама» (Мн), «Дынама-93» — «Белшына».

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Вольга ДАРГЕЛЬ:

«СФЕРА САЦЫЯЛЬНАЙ АБАРОНЫ НАСЕЛЬНІЦТВА НЕ ТОЛЬКІ ЗАЙМАЕЦЦА ВЫКАНАННЕМ ДЗЯРЖАЎНЫХ АБАВЯЗКАЎ, АЛЕ І ВЫСТУПАЕ СЁННЯ ГАРАНТАМ СТАБІЛЬНАСЦІ Ў ГРАМАДСТВЕ»

(Працяг. Пачатак у № 252)

— Казачоўская Ніна Вікенцьеўна. Пражываю ў Мінску па вуліцы Ахоцкай. Я — інвалід II групы. Пенсію атрымліваю ў памеры 335 тысяч рублёў. Мне адмовілі ў дапамозе. Чаму? Таму, што я маю дачку ў Мінску. Дачка працуе настаўніцай пачатковых класаў. Жывём мы па асобку. Кватэру мне далі як перасяленца з чарнобыльскай зоны і як актыўна хворай на туберкулёз. Крыўдна прызнацца, што адмовілі. Адправаля ў калгасе 29 гадоў. Маю медаль як вэтэрана працы. Без слёз калгасныя гадзі не ўспамінаю. Працавала цяжка і дарма. Дзяркам, вядома ж, нешта плацілі. Не тое што нам, паліадам. Але хіба ўсе маглі ўладкавацца дзяркам?

— Цудоўна разумею вас. Думаю, што дапаможам. (Ужо пасля правядзення «прамой лініі» стала вядома, што ў адказ на запыт Міністэрства сацыяльнай абароны насельніцтва Заводскі раённы аддзел сацыяльнай абароны прыняў рашэнне аб грашовай дапамозе Ніне Вікенцьеўне ў памеры 265 тысяч рублёў. — А.К.)

— Коўзан Галіна з Логойскага раёна. Цяжкае жыццё прымусіла мяне звярнуцца да вас. Я сім'іямесечным дзіцяткам была вывезена ў Германію. Бог даў — выжыла. У 1945 годзе вярнулася на радзіму. Бацькі ў мяне не было. Гадавалася сиратой. З 13 гадоў пайшла працаваць дзяржаўна. Пенсію зарабіла ў памеры пяцісот тысяч рублёў. Але што гэтыя грошы значаць? Куды ні пайду — усюды трэба плаціць тысячы і тысячы. Камбайн каб змаціць — 60 тысяч. Газету выпісаць — таксама грошы... За зямлю трэба плаціць сто трыццаць тысяч. За паліва — чатырыста тысяч... Як жа ў мяне льготы як у малалетняга вянз? Вэтэранам жа ўсяго 50 працэнтаў за сваято, за гэтыя трэба плаціць, а мне — поўнацэнны...

— У адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб вэтэранах (з улікам змяненняў і дапаўненняў) льготы па аплаце жыллой плошчы і камунальных паслуг прадастаўляюцца непрацуючым былым непаўналетнім вянзям фашысцкіх канцлагераў, турмаў, гэта і іншых месцаў прымусовага ўтрымання пры дасягненні імі пенсійнага ўзросту (мужчыны — 60 гадоў, жанчыны — 55 гадоў), а таксама сумесна пражываючым з імі непрацуючым непраздольным членам сям'і пры ўмове, калі былыя непаўналетнія вянзі пражываюць асобна па працуючых ці непрацуючых у прадзольным узросце членаў сям'і і іншых асоб. Указаныя льготы прадастаўляюцца таксама былым непаўналетнім вянзям, якія прызнаны інвалідамі ад агульнага захворвання, працоўнага калецтва ці іншых прычын (за выключэннем асоб, інваліднасць якіх наступіла ў выніку працоўных дзеянняў) незалежна ад узросту, факта работы і сумеснага пражывання з дзецьмі і іншымі родзічамі.

Што датычыцца пытання аб аплаце зямельнага падатку, то ў адпаведнасці з артыкулам 19 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб плацях на зямлю» ўдзельнікі Вялікай Айчыннай вайны вызвалены ад уплаты зямельнага падатку, адпаведна і былыя непаўналетнія вянзі, паколькі, згодна з артыкулам 21 Закона «Аб вэтэранах», льготы, прадугледжаныя заканадаўствам, распаўсюджваюцца і на былых непаўналетніх вянзю. І льготы, прадугледжаныя гэтым артыкулам, прымяняюцца таксама і ў адносінах для зямельных участкаў, прадастаўленых для будаўніцтва і абслугоўвання індывідуальнага жыллага дома, вядзення асабістай падсобнай гаспадаркі, дачнага будаўніцтва, садоўніцтва і агародніцтва.

— Фіневіч Таццяна Міхайлаўна з вёскі Седча Пухавіцкага раёна. Я — адзінокая маці. Мне 20 гадоў. Заключыла ПТВ № 11, атрымала дым-

лом. А на працу не ўладкавалася па той прычыне, што не мела мінскай прапіскі. Працавала домработніцай, пасля стала на ўлік па беспрацоўю. Адправілі на вучобу ў Жодзіна. Атрымала прафесію швачкі. Але зноў не знайшла работу. У нашым раёне няма свабодных працоўных месцаў па гэтай спецыяльнасці. 24 красавіка 1996 года ў мяне нарадзілася дачка. Дзіця знаходзіцца на штучным харчаванні. У сувязі з цяжкім матэрыяльным становішчам у жніўні і верасні мне давалі рэцэпты на атрыманне бесплатнага харчавання для дзіцяці. Першы раз грашовую дапамогу з раённага аддзела сацыяльнай абароны я атрымала ў другой палове верасня. І адразу на мясцовым ФАПе мне было адмоўлена ў бесплатным харчаванні для дзіцяці. Фельчар сказала мне, што я, маўляў, атрымала шмат грошай. За пяць месяцаў жыцця майго дачкі я атрымала 700 тысяч рублёў, разлічылася з даўгамі, а купіць харчавання для дзіцяці не магу — няма грошай. За гэты час некалькі разоў спрабавала сустрэцца з намеснікам галоўнага ўрача. Але застану я ніводнага разу не змагла. Фельчар папрасіла прадставіць даведку аб даходах за мінулы квартал. Я гэту выканала. І мне адказалі, што рэцэпт на харчаванне не выпісваюць, бо мае даходы складаюць болей як 50 тысяч рублёў на адну душу. Бесплатным харчаваннем мае права карыстацца той, у каго даход не перавышае гэтую суму... Ужо ў месечным узросце мая дачка захварэла. Пры выпісцы з балыніцы мне рэкамендавалі набыць біфідубактэрыю. Участковы дзіцячы ўрач за 3 наведванні ніводнага разу не выпісала мне рэцэпт на гэтыя лекі. Іх я купіла за свае грошы. Пры апошнім наведванні — 1 кастрычніка — урач накіравала мою дачку ў інфекцыйнае аддзяленне раённай балыніцы. Зараз я знаходжуся з дачкой у балыніцы. Адажыце, ці могуць мне ў чым дапамагчы мясцовыя службы?

— Не. Не маюць, на вялікі жаль, таго права па закону. У адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам права на бясплатнае атрыманне для дзяцей першых двух гадоў жыцця малочных сумасюў і іншых прадуктаў дзіцячага харчавання маюць мнагачасовыя (якія маюць траіх і больш дзяцей) і малазабеспечаныя сям'і (пры сукупным даходзе на члена сям'і не больш як 50 працэнтаў мінімальнай заробатнай платы). Паколькі штомесечная дапамога па догляду за дзіцем ва ўзросце да 3 гадоў адзінокай маці з улікам кампенсацыі і індексаванай складала за ліпені і жніўня па 219.500 рублёў, а з 1 кастрычніка — 275.000 рублёў, даход на члена сям'і значна перавышае ўстаноўлены нарматыв. Разумею, што вы знаходзіцеся ў цяжкім матэрыяльным становішчы. Раім вам звярнуцца па дапамогу ў выканаўчы камітэт па месцы жыхарства як маламаёмнай сям'і.

— Яццяна Валянціна Пятроўна з Віцебска; мой год нараджэння — 1935-ы. Адажыце, калі ласка, як павінен налічвацца працоўны стаж за работу ў калгасе ў перыяд з 1949 па 1954 год? Думаю, што падобная сітуацыя ў многіх людзей майго ўзросту... Мяркуйце самі: мы, ужо працездольная моладзь, працавалі ў калгасе і вучыліся ў сярэдняй школе. Як вядома, у гэты час сярэдняй адукацыя не была абавязковай, за навучанне ў 8—10 класах трэба было плаціць. Мы штогод здавалі па 8—10 экзаменаў, а гадавы мінімум працэдур тады яшчэ не быў вызначаны. За кожны выхад на працу плацілі ад 0,05 да 0,1 працэнта. Як жа вылічыць стаж за вырабленыя 149,87 працэнта ў перыяд з 1949 па 1954 год. Які сацыяльны статус

мы мелі тады? Мы ўсе лічыліся калгаснікамі, мы не маглі выехаць з калгаса без дазволу старшыні. Нельга было атрымаць пашпарт без даведкі з калгаса. Толькі атрымаўшы выхад на вучобу ў інстытут, я змагла выехаць з калгаса. У летні час, у пару студэнцкіх канікулаў, я таксама працавала ў калгасе.

— Паважанае Валянціна Пятроўна! Стаж работы ў калгасе налічваецца зыходзячы з членства ў калгасе. У адпаведнасці з Прыкладным статутам калгаса членам калгаса могуць быць грамадзяне, якія дасягнулі 16-гадовага ўзросту, прынятыя ў калгас ва ўстаноўленым парадку. Факт прыняцця павінен быць пацверджаны дакументальна. Праца ў калгасе ў перыяд вучобы з 1949 па 1954 год можа быць залічана ў ваш працоўны стаж па фактычнай працягласці па дакументах, выдадзеных праўленнем калгаса.

— Ніна Антонаўна Рубчэня. Вольга Браніславаўна, я — пенсіянерка з Дзяржынска, у мінулым выхавальніца дзіцячага сада. Пытанне ў мяне наступнае. З лістапада 1937 года па пастанове несудовай установы быў расстраляны мой бацька. 4 жніўня 1958 года ён быў пасмяротна рэабілітаваны. Згодна з Пастановай Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь № 3323 XII ад 18 кастрычніка 1994 года, я, як дачка рэпрэсаванага і расстралянага, а затым пасмяротна рэабілітаванага бацькі, была прызнана пацярпеўшай ад палітычных рэпрэсій. Маю і пасведчанне на гэты конт. Дарэчы, яно гарантуе права на атрыманне многіх льгот, у тым ліку і на лекі. Пасля Указаў Прэзідэнта ад 1 верасня 1995 года льготы былі прыпынены. Але ж я прачытала ў газеце «Звязда» за 25 студзеня 1996 года артыкул «Не ўсе льготы адменены, а многія — дзейнічаюць». Якраз пра лекі гаварылася, што льготы па забеспячэнню імі дзейнічаюць. Адаказ на пытанне чытачкі, між іншым, даваў намеснік міністра сацыяльнай абароны насельніцтва Пётр Сікорскі. Паверыўшы ва ўсё гэта, я звярнулася ў ваш жаддзел па месцы жыхарства, дзе і атрымала адказ, што ніякіх льгот няма. Маўляў, газета — не закон. І паралілі звярнуцца ў гарадскую паліклініку, дзе ёсць дакумент, які тлумачыць, што і каму дазваляе. Прызнацца, мяне ўсё гэтыя разборкі стамілі. І я працягвала купіць лекі за поўны кошт, нікуды па тлумачэнні не звяртаючыся. Абыходзілася, словам, без льгот. Здарылася неспадзяванае. У сёлётым ліпені я перанесла аперацыю ў Мінскай абласной балыніцы, сіл прыметна паменела. А ў дадатак да ўсяго знайшлі гіпертанію ў хваробу II ступені. Гэта запатрабавала лекаў, цэны на якія, што называецца, заганяюць у кут — думаю, купіць іх ці нека абшчысць, вытрымаць? Хваробу не падманеш. Таму і звярнулася да загадчыка паліклінікі. Ён знайшоў палажэнне аб льготных рэспрэсіях, паглядзеў мае дакументы і сказаў, што льготы на лекі мне не паложаны...

— Паважанае Ніна Антонаўна! Так, сапраўды, Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 1.09.1995 № 349 было прыпынена дзеянне ў адносінах да ахвяр палітычных рэпрэсій толькі артыкула 11 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб вэтэранах», а пастановай Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 5 чэрвеня 1995 года № 286 быў адменены пункт 1.1 пастановы Савета Міністраў БССР ад 29 снежня 1990 г. № 349, у рэдакцыі пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 24 снежня 1992 г. № 775, прадугледжваючы права бясплатнага праезду ў гарадскім транспарце.

Вярхоўным Саветам Рэспублікі Бе-

ларусь 26 чэрвеня 1996 г. прыняты Закон «Аб унясенні дапаўнення ў Закон Рэспублікі Беларусь «Аб вэтэранах», згодна з якім артыкул 11 Закона «Аб вэтэранах» пакінуты ў сіле. Па інфармацыі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі, льготы па аплаце жыллёвай плошчы і камунальных паслуг для ахвяр палітычных рэпрэсій дзейнічаюць з моманту прыняцця закона, гэта значыць з 26.06.1996 г.

І ўсе астатнія льготы, прадугледжаныя для ахвяр палітычных рэпрэсій працягваюць дзейнічаць. Так, не страцілі сілы іншыя пункты пастановы Савета Міністраў БССР ад 29 снежня 1990 года № 349 у рэдакцыі пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 24 снежня 1992 года № 775. Яна прадугледжвае наступныя льготы: 50-працэнтную скидку за кошт лекаў, а для інвалідаў у выніку працоўнага калецтва і іншых прычын (за выключэннем асоб, інваліднасць якіх наступіла ў выніку працоўных дзеянняў) — на бясплатнае набыццё лекаў па рэцэптах лечачых урачоў;

— першачарговае абслугоўванне ў амбулаторна-паліклінічных і аптэкарскіх установах, бясплатны выраб і рамонт зубных пратэзаў (за выключэннем пратэзаў з каштоўных металаў, а таксама металакерамікі);

— першаснае забеспячэнне па месцы працы ці месцы атрымання пенсіі (для непрацуючых) пудзёвак у санаторый, прафілакторый і дамы адпачынку;

— першачарговую ўстаноўку тэлефо-

на; — першачарговае ўступленне ў кааператывы па будаўніцтву і эксплуатацыі адкрытых пляцовак і гаражоў, захоўвання транспартных сродкаў, садаўніцтва таварстваў, на атрыманне бяспрацэнтных пазык на індывідуальнае будаўніцтва садовых домікаў і добраўпарадкаванне садовых участкаў;

— выкарыстанне чарговага штогадовага водпуску ў прыдатны час, а таксама на атрыманне дадатковага водпуску без захавання заробатнай платы тэрмінам да двух тыдняў у год;

— першачарговае набыццё білетаў на паватраны, чыгуначны, рачны і міжгародні транспарт, на культурна-вобразныя мерапрыемствы, на першачарговае абслугоўванне і прадастаўленне паслуг у аддзяленнях сувязі, трансгазінстваў, у ателье, майстэрнях, прыёмных пунктах і іншых прадпрыемствах бытавога абслугоўвання насельніцтва;

— першачаргову прыём у дамы-ін-

тэрнаты для састарэлых і інвалідаў, пражыванне ў іх на поўны дзяржаўны забеспячэнні;

— штомесечнае забеспячэнне праз сталы заказавы прадуктовамі таварамі. Акрамя таго, захоўваецца дзеянне пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 3 лістапада 1992 г. № 1906-XII, якая прадугледжвае бясплатную перадачу ва ўласнасць (з улікам жыллёвай квоты, сумы квот) кватэр, займаемых жонкай (мужам) загінуўшага ў месцах пазбаўлення волі.

Ахвяры палітычных рэпрэсій і цяпер карыстаюцца правам на нечарговае атрыманне жылых добраўпарадкаваных памяшканняў у населеных пунктах, дзе яны пражываюць на дзень рэабілітацыі ці, па іх жаданню, у населеных пунктах, дзе яны раней пражывалі на момант рэпрэсій. За імі захавалася права нечарговага ўступлення ў жыллёва-будаўнічыя, жыллёвыя і гаражныя кааператывы, а таксама на нечарговае атрыманне зямельных участкаў пад індывідуальнае жыллёвае будаўніцтва, заключэнне з падраднымі арганізацыямі дагавораў на будаўніцтва жылых дамоў з надворнымі пабудовамі, набыццё будаўнічых матэрыялаў.

Муж (ці жонка) рэабілітаванага, які не стварыў новай сям'і, мае права на нечарговае паляпшэнне жыллёвых умоў па месцы пражывання ці, па яго жаданню, у населеным пункце, дзе ён пражываў на момант рэпрэсій.

Захаваліся і прывілеі ў пенсійным забеспячэнні. Так, у адпаведнасці з артыкулам 51 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб пенсійным забеспячэнні» час утрымання пад вартай, час адбывання пакарання ў месцах пазбаўлення волі і высылкі залічваецца ў стаж для прызначэння пенсіі ў трайным памеры. Час знаходжання на спецыяльным грамадзян, якія дасягнулі 12-гадовага ўзросту, беспаспартна высланыя ў перыяд рэпрэсій за межы рэспублікі ў адміністрацыйным парадку, залічваецца ў працоўны стаж у двайным памеры.

Грамадзянам, беспаспартна рэпрэсаваным па палітычных матывах у перыяд 20—80-х гадоў і пасля рэабілітаванням, пенсіі павышаюцца на 50 працэнтаў мінімальнага памеру пенсіі па ўзросце (п. «в» артыкула 68 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб пенсійным забеспячэнні»). Варта заўважыць, што гэты прывілея прадугледжана толькі для асоб, у адносінах да якіх былі прыменены рэпрэсіі.

— Да вас звяртаецца Ларыса Уладзіміраўна Клімянкова з вёскі Ганчары калгаса «Чырвоная зорка» Мастоўскага раёна. Мне адмовілі ў выплаце дапамогі (хаця я — маці-адзіночка) на дзіця (дачка ва ўзросце старэй тры гады), матывуючы гэта тым, што сукупны даход на члена сям'і ў месца за 1995 год перавышае ўстаноўлены мінімум. Ці правільна гэта?

— Сапраўды, дапамога сям'ям на дзяцей ва ўзросце ад 3 да 16—18 гадоў прызначаецца ў поўным аб'ёме пры ўмове, што сярэдні сукупны даход на члена сям'і ў месца не перавышае 180.000 рублёў, і ў памеры 50 працэнтаў ад устаноўленай дапамогі — пры ўмове, што сярэдні сукупны даход на члена сям'і ў месца не перавышае 270.000 рублёў за той год, за які вылічваецца сукупны даход на члена сям'і.

Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 360 «Аб павелічэнні памераў дзяржаўных дапамог сям'ям, якія выхоўваюць дзяцей» датычыцца толькі тых сям'яў, якія маюць права на гэту дапамогу.

— Вас турбуе Алена Стома са Стаўбцоўскага раёна. Такое вось пытанне. У мяне — сын-інвалід. Я знаходжуся дома па догляду за ім. Некалькі папярэдніх месяцаў мы атрымлівалі на даіх 365.000 рублёў у месца. За гэты ж месяц атрымалі 282.000 рублёў, на 83.000 менш. Растлумачце, чаму так?

— У адпаведнасці з артыкулам 73 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб пенсійным забеспячэнні» сацыяльная пенсія дзецям-інвалідам ва ўзросце да 16 гадоў прызначаецца ў памеры 1000 працэнтаў мінімальнага памеру пенсіі па ўзросце, г. зн. — 150.000 рублёў.

Да гэтай сумы налічваецца кампенсацыя ў памеры 50.000 рублёў. Сацыяльная пенсія, а таксама дапамога па догляду за дзіцем-інвалідам ва ўзросце да 16 гадоў індэксіруюцца ў адпаведнасці з Законам «Аб індексаванні даходаў насельніцтва з улікам інфляцыі».

Па інфармацыі Мінскага абласнога цэнтра па налічэнню і выплаце пенсіі і дапамог, у жніўні гэтага года (гэтае тлумачэнне было падрыхтавана работнікамі Міністэрства ўжо пасля «прамой лініі». — А.К.) вам было выплачана 156.100 рублёў — дапамога па догляду за дзіцем-інвалідам да 16 гадоў, 209.200 — сацыяльная пенсія на сына-інваліда да 16 гадоў. У верасні вы атрымалі дапамогу па догляду ў памеры 163.000 рублёў, сацыяльную пенсію ў памеры 219.500 рублёў. Памер дапамогі па догляду за дзіцем-інвалідам ва ўзросце да 16 гадоў з 1 кастрычніка гэтага года складае 300.000 рублёў. У кастрычніку вы атрымалі 363.000 рублёў — дапамога па догляду, 219.500 рублёў — сацыяльная пенсія.

(Заканчэнне будзе).

Матэрыялы «прамой лініі» падрыхтаваў да друку Аляксандр КАРЛЮКЕВІЧ.

НА БЕЛАРУСІ З'ЯВІЛІСЯ ПЕРШЫЯ БАНКАМАТЫ

На нядаўняй прэзентацыі ў Белгнэзшканомбанку было афіцыйна аб'яўлена аб адкрыцці першых у Рэспубліцы Беларусь банкаматаў.

Значнасць гэтай падзеі цяжка пераацаніць, яна пачынае новы этап развіцця негандлёвага банкаўскага абслугоўвання ў нашай краіне.

Гісторыя ўключэння Белгнэзшканомбанка ў міжнародную сістэму безнаўных разлікаў з дапамогай банкаўскіх карткаў пачалася ў кастрычніку 1994 года, калі ён увайшоў у гэтую міжнародную асацыяцыю. Вынікам супрацоўніцтва і стала магчымасць для беларускіх і замежных грамадзян атрымліваць наяўную валюту па карт-

ках Eurocard/MasterCard у філіялах і аддзяленнях гэтага банка. Што ж уяўляе сабою банкамат? Гэта электронна-механічная прылада, прызначаная для выдачы наяўных грошай трымальнікам банкаўскіх карткаў. Карткі Eurocard/MasterCard прымаюцца ў 2000 банках і 13 млн. прадпрыемстваў гандлю і сервісу ва ўсім свеце.

Банкаматы і плацежныя тэрміналы прымаюць як унутраныя, так і міжнародныя банкаўскія карткі Eurocard/MasterCard, Eurocheque, Cirrus, odic, Maestro і уяўляюць сабою выдатны дадатак да існуючай сеткі абслугоўвання трымальнікаў плацежных карткаў гэтага тыпу.

Аляксандр КРЫВАНОС. Белпрэсцэнтр.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Заход	Даўжыня дзя
Мінск	7.49	17.59	10.10
Віцебск	7.42	17.46	10.04
Магілёў	7.39	17.48	10.09
Гомель	7.35	17.46	10.11
Гродна	8.06	18.12	10.06
Брэст	8.01	18.18	10.17

МЕСЯЦ

Першая квадра
19 кастрычніка

ІМЯНІНЫ

Пр. Іакава, Пятра,
Ювенціна, Максіма
К. Піліпа, Карпулі

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'я, месцамі невялікі дождж. Тэмпература паветра ў Віцебску, Мінску, Магілёве — 8—10, Гродне, Гомелі — 9—11, Брэсце — 10—12 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак пераважна без ападкаў, толькі 23-га па ўсходу пройдуць невялікі дажджы. Тэмпература ўначы 23-га — мінус 3 — плюс 2, 24-га — 0 — плюс 5, ўдзень — 9—14 градусаў цяпла.

тел. 78-08-98

АДКРЫТАЕ АКЦЫЯНЕРНАЕ СТРАХАВОЕ ТАВАРЫСТВА «БАГАЧ»: МЫ КЛАПОЦІМСЯ АБ ВАШЫМ ДАБРАБЫЦЕ, СПАКОІ І ЗДAROУ

Пётр БАБАРЫКА, генеральны дырэктар адкрытага акцыянернага страхавога таварыства «Багач»

«СТРАХАВАННЕ — ГЭТА НЕ ТОЛЬКІ СКЛАДАНЫ ФІНАНСАВЫ ІНСТРУМЕНТ, АЛЕ І ШЫРОКАЯ ПЕРСПЕКТЫВА САПРАЎДНАГА ТВОРЧАГА БІЗНЕСУ».

Страхаванне і гарантыйнае захаванне маёмасці, нерухомаści, жыцця не з'яўляюцца словамі-сінонімамі. Праўда, у гэтых паняццях шмат агульнага. Адно з падобнастваў: чалавек, які застрахавваўся па аднаму са страхавых полісаў, нават на ўсякі выпадак, упэўнены, што страхавальнік гарантуе яму калі не цаласцю маёмасці, дык грашовую кампенсацыю абавязкова.

Засвоішы, што страхаванне, асабліва ў сённяшняй эканамічнай сітуацыі, — рэч неабходная, застаецца толькі выбраць сабе фірму, якой можна даверыцца.

На рынку страхавых паслуг сёння не адзін дзесяткі кампаній і арганізацый, што займаюцца страхавым бізнесам. Але ад гэтага выбару не павінны разбягацца вочы, бо варта ведаць, што хтосьці прыходзіць у страхавы бізнес часова і па розных прычынах праз пэўны час проста перастае існаваць, а хтосьці — надолга і ўсёгды. Да ліку апошніх, можна не сумняваючыся, адносіцца і адкрытае акцыянернае страхавое таварыства «Багач». Нягледзячы на ​​невялікі стаж работы (крыху больш як два гады) фірма паспела сабе зарэкамендаваць як надзейны і добрасумленны партнёр, мэта работ якой — несіць у ваш дом багачэ, радасць і шчасце.

Пра тое, які сёння ААСТ «Багач» удаецца захоўваць імідж дэлавага страхавальніка, якія праблемы хвалююць і пра што яшчэ іншае — наша размова з яго генеральным дырэктарам Пятром БАБАРЫКАМ.

— Пётр Андрэевіч, на двара ўжо глыбокая восень. Людзі ў асноўным сабралі ўраджай. Якраз ёсць нагода пагаварыць пра «Багач».

— Звычайна пасля заканчэння воснёўскіх работ у некаторых рэгіёнах рэспублікі адзначаецца народнае свята «Багач», ад якога і пайшла назва нашага страхавога таварыства.

— А ўраджай сёлета выдатны, багаты, што, відаць, не магло не адбіцца на рабоце вашага ААСТ.

— Шчыра скажу, што поспехі ў страхавой справе ў нас ёсць. Праўда, хваліцца не хацелася б, таму што нязвычайнае эканамічнае становішча штодзень адмоўна адбіваецца на нашых людзях і ты дакладна не ведаеш, што з табы будзе заўтра. Аўтарытэт лёгка страціць, а заваяваць яго прыходзіцца гадамі.

— Мяркуючы па рэйтынгах Дзяржстрахнагляду, ваша фірма ўваходзіць у пяцёрку лепшых сярод 63 беларускіх страхавых кампаній. Ці значыць гэта, што вы знайшлі сваю нішу на страхавым рынку рэспублікі? Калі так, то ў чым яна заключаецца?

— Адназначна на гэтае пытанне цяжка адказаць. Мы вельмі стараемся расшырыць дыяпазон аказваемых страхавых паслуг як юрыдычным, так і фізічным асобам. Часам нам зрабіць гэта ўдаецца. Аднак у многіх выпадках гэтыя поспехі меншыя, чым нам хацелася б. Але тое, што ўпартая работа вядзе да поспеху — несумненна. Гэта і пацвярджае рэйтынг Дзяржстрахнагляду.

Зараз мы аказваем людзям, нашым кліентам, 20 відаў паслуг. Чалавек у «Багач» можа застрахавваць сваё жыццё, пенсію, асабістую і дзяржаўную маёмасць.

— Думаю, што народ хвалюе пытанне страхавання ў вядома, а не ў беларускіх рублях, якія маюць уласцівасць абязьнявацца.

— Сапраўды, пытанне гэта даволі важнае. Сёння ў людзей скапілася нямала замежнай СКВ, асабліва долараў. І гэты факт неабходна ўлічваць у страхаванні. Згодна з ліцэнзіяй № 26 Нацыянальнага банка мы можам страхавача за наяўную валюту здароўе грамадзян, што выезджаюць за межы ўязджаюць у рэспубліку, грамадзянскую адказнасць уладальнікаў аўтамабільных сродкаў, якія выезджаюць за межы рэспублікі ці ўязджаюць на яе тэрыторыю па зялёнай і сіняй карце.

— Забарона страхавання ў замежнай валюце па страхаванню пенсій не вельмі садейнічае поспеху страхавальнікаў?

— Вядома. Такая забарона моцна падрывае аб'ёмы страхавання, асабліва ў канверсійнай валюце, таму што грамадзяне па-

ранейшаму не вераць «мяккаму» нацыянальнаму курсу беларускага рубля.

— Пспех у любой справе залежыць ад інвестыцыйнай дзейнасці...

— Нам гэта паняцце добра вядома. Як вядома, ва ўсіх развітых краінах свету страхавыя кампаніі з'яўляюцца свайго роду накіраванымі на асноўным пастаўшчыком доўгатэрміновым капіталам у інвестыцыйную дзейнасць, паколькі банкі і дзяржаўныя крэдыты практычна сябе зжылі. Яны з'яўляюцца кіслародам для развіцця асобных галін і эканомікі дзяржаў у цэлым.

Інвестыцыйная дзейнасць, дарэчы, займае значную частку нашай работы і прыносіць нам да 40 працэнтаў даходу. Закон аб страхаванні прадугледжвае размяшчэнне свабодных фінансавых сродкаў на аснове дыверсіфікацыі гэта значыць інвеставання ў розныя галіны эканомікі і накірункі гаспадаркі. Мы гэта робім для таго, каб у цяжкіх для эканомікі час не збанкрутаваць, што ў апошні час і адбылося з некаторымі страхавымі кампаніямі і банкам.

Асноўныя свабодныя фінансавыя сродкі мы ўкладваем у дэлежыткі банка і ў доўгатэрміновыя ўклады, якія накіроўваюцца на фінансаванне розных доўгатэрміновых народнагаспадарчых праектаў. Прычым, калі страхавыя паступленні, скажам, з Брэсцкай вобласці, то інвестыцыйныя ўклады мы стараемся размясціць менавіта ў гэтым рэгіёне.

Упэўнены, што гэта перспектывы накірунак работы не толькі для «Багача», але і для іншых страхавых кампаній рэспублікі.

— Работа любой страхавой кампаніі нясе ў сабе выгаду перш за ўсё для тых, хто страхуе сваё жыццё, маёмасць, нерухомасть. Чалавек, атрымаўшы некалькі страхавых полісаў, адчувае сябе за варты і за каменнай сіняй. А ці задумваліся вы над тым, наколькі надзейна самі застрахаваны? У адзін чудовы дзень, напрыклад, можа здарыцца так, што большасць кліентаў «Багача» звернуцца за атрыманнем страхавой кампенсацыі.

— Дазволяе спачатку крыху закрануць гісторыю нашай справы. Страхаванне — адна з самых старажытных катэгорій грамадскай адносінаў. Зарадзіўшыся ў перыяд разлажэння першабытнабачнага ладу, яно паступова

стала нязменным спадарожнікам грамадскай вытворчасці.

Першапачатковы сэнс разглядаемага пытання звязаны са словам «страх». Уладальнікі маёмасці, уступаючы паміж сабой у вытворчыя адносіны, адчувалі страх за яго захаванасць, за верагоднасць знішчэння ці страціць у сувязі са стыхійнымі бедствамі, пажарамі, грабжамі і іншымі непрыдатнымі з'явамі эканамічнага жыцця.

Рызыкаўны характар грамадскай вытворчасці — галоўная прычына занепакоенасці кожнага ўласніка маёмасці і таваравытворцы за свой матэрыяльны дабрабыт. На гэтай глебе заканамерна ўзнікла ідэя кампенсацыі матэрыяльнага ўронку шляхам салідарнай яго раскладкі паміж зацікаўленымі ўладальнікамі маёмасці. Калі б кожны асобна ўзяты ўладальнік паспрабаваў кампенсаваць ўрон за свой кошт, то ён быў бы вымушаны ствараць матэрыяльныя ці грашовыя рэзервы, роўныя па велічыню кошту свайго маёмасці, што, вядома ж, нерэальна.

Між тым, жыццёвы вопыт, заснаваны на шматгадовым назіраннях, дазволіў зрабіць выснову аб выпадковым характары наступлення надзвычайных падзей і нераўнамернасці рынчын уронку. Было заўважана, што колькасць зацікаўленых гаспадарак часта бывае большай, чым колькасць пачыраўшчых ад розных небяспек. Пры такіх умовах салідарная раскладка ўронку паміж зацікаўленымі гаспадаркамі прыметна згладжвае наступствы стыхій і іншых выпадковасцей. Пры гэтым, чым большая колькасць гаспадарак удзельнічае ў раскладцы ўронку, тым меншая доля сродкаў прыпадае на аднаго ўдзельніка.

Так узнікла страхаванне, сутнасць якога складае салідарная замкнёная раскладка ўронку.

Траба сказаць, што страхаванне — вельмі складаны фінансавы інструмент. І ў мэтах выканання абавязкаў страхавальніка існае жорсткае сістэма кантролю за пласкажэрдальнасцю страхавальнікаў, памерамі прымаемай адказнасці і забеспячэння гэтай адказнасці высокакаваліднымі актывамі страхавальніка. За ўсім гэтым паказчыкам вядзецца кантроль Дзяржстрахнагляду Рэспублікі Беларусь. Па ўказаных паказчыках ААСТ «Багач» адпавядае патрабаванням Дзяржстрахнагляду.

Гутарыў
Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

АДКРЫТАЕ АКЦЫЯНЕРНАЕ СТРАХАВОЕ ТАВАРЫСТВА «БАГАЧ»:

У наш час людзі ўсёгды ведаюць цану. Мы прапануем сапраўдную каштоўнасць — страхавы поліс ААСТ «Багач».

ААСТ «Багач» прапануе наступныя віды паслуг:

1. Страхаванне маёмасці прадпрыемстваў

2. Страхаванне хатняй маёмасці грамадзян

Мэбля, адзенне, дываны, электрабытавыя прыборы, аўдыё-, відэа-, тэлеапаратура і хатнія рэчы, г. зн. прадметы хатняй абстаноўкі і ўжытку, а таксама элементы аддзелкі і абсталявання кватэры лічацца застрахованымі па заключанаму дагавору. Не падлягаюць страхаванню ювелірныя вырабы, антыкварныя прадметы, грашовая наяўнасць.

ААСТ «Багач» гарантуе кампенсацыю ўронку ў выпадку знішчэння ці пашкоджання хатняй маёмасці ў выніку пажару, выбуху, паводкі, аварыі ацяпляльнай сістэмы, водаправоднай і каналізацыйнай сетак, крадзяжу і іншых прычын.

3. Страхаванне маёмасці фермерскіх гаспадарак

4. Страхаванне паводу, якія належаць грамадзянам

5. Страхаванне грузаў

Па гэтай віду страхавання заключаюцца дагаворы з юрыдычнымі асобамі — адратушчыкамі і атрымальнікамі грузаў.

Застрахованымі з'яўляюцца грузы, што перавозацца ўсімi відамі транспарту, на выпадку іх пашкоджання ці знішчэння ў выніку нечаканасцей і небяспекі перавозкі.

Адказнасць страхавальніка па дагавору страхавання пачынаецца з моманту пагрузкі груза ў пункт адпраўлення і працягваецца на працягу ўсёй перавозкі да моманту даставікі яго на склад грузаатрымальніка ці ў іншы пункт прызначэння, указаны ў страхавым пасведчанні.

6. Страхаванне грамадзянскай адказнасці ўладальнікаў транспартных сродкаў

7. Страхаванне кас

8. Страхаванне рызык, звязаных з выкарыстаннем пластыкавых і мікрапрацэсарных карт

9. Страхаванне ўкладу і дэпазіту, вэксяляў і іншых каштоўных папер

АДКРЫТАЕ АКЦЫЯНЕРНАЕ СТРАХАВОЕ ТАВАРЫСТВА «БАГАЧ»
Нашы філіялы і прадстаўніцтвы ёсць у многіх гарадах рэспублікі. Па пытаннях страхавання ў ААСТ «Багач» звяртайцеся па наступных адрасах і тэлефонах:

г. Мінск, вул. Лынькова, д. 19, корп. 1.; Тэл.: (8-017) 250-84-76; 250-84-77, 250-84-78.
г. Брэст, вул. Гоголя, 4/1; Тэл.: (8-0162) 22-21-83, 23-47-67, 22-21-84.
г. Баранавічы, вул. Чарнышэўскага, 11, пакой 2; Тэл. (8-01634) 2-49-68.
г. Кобрын, вул. Савецкая, 23; Тэл. (8-01642) 2-34-21.
г. Пінск, вул. Іркуцка-Пінскай дывізіі, 36, пакой 43; Тэл. (8-01653) 2-55-25.
г. Віцебск, вул. Берасцяная, д. 7/63; Тэл.: (8-02122) 4-97-19, 4-68-67.
г. Глыбокае, пл. 17 верасня, 12; Тэл.: (8-02156) 2-44-98, 2-44-08.
г. Лепель, пл. Свабоды, 2; Тэл. (8-02132) 2-19-94.
г. Орша, вул. Герцаева, 4 «А»; Тэл. (8-02161) 2-24-09.
г. Полацк, вул. Ф. Скарыны, 14, пакой 55; Тэл. (8-02144) 4-63-71.
г. Гомель, вул. Савецкая, 126, пакой 810; Тэл. (8-0232) 57-17-92.
г. Жлобін Тэл. (8-2334) 2-08-34.
г. Калінінскі Тэл. (8-02345) 2-82-24.
г. Рагачоў Тэл. (8-02339) 2-17-77.
г. Гродна, вул. Савецкіх пагранічнікаў, 110; Тэл. (8-01522) 2-35-61.
г. Могілёў, зав. 3-й Кастрычніцкай, 9; Тэл.: (8-0222) 22-66-83, 22-16-72.
г. Бабруйск, вул. Сацыялістычная, 90; Тэл. (8-02251) 2-27-10.

«АГРАБУД» — еўрапейская якасць

Дырэктар «Аграбуд»
КАДЫКА Мікалай Іванавіч

яго прыліпіў плітку, якая праз год і адваліцца. Па заходняй жа тэхналогіі, а менавіта так працуюць рабочыя «Аграбуд», на цэментны слой наносіцца глыбокагранічная грунтоўка, нівеліруючая сцяжка, зноў грунтоўка і толькі пасля гэтага на ключы састаў кладзецца плітка. Каб выканаць работу па такой тэхналогіі, неабходна прывезці з Захаду клей, грунтоўку, замазку, плітку, бо ў нас многае не вырабляецца.

Гэта адзін бок справы. А па-другое, нашы спецыялісты павінны быць за межой на прамысловых выстаўках, наведаць фірмы, пабачыць, як там працуюць, пазнаёміцца з новымі тэхналогіямі і матэрыяламі. А іх у заходніх фірмаў каласальны выбар. Зыходзячы з гэтага і нашы работнікі спецыялізуюцца ў довазі вузкіх рамках. Адзін займаецца толькі сантэхнікай, другі — вокнамі і дзвярыма, трэці — электрапрыборамі і г. д. Часы спецыялістаў шырокага профілю мінулі.

— Але ж, Мікалай Іванавіч, пагадзіцеся, што ўсе гэтыя імпортныя матэрыялы паляхоўца нашага чалавека цаной.

— У гэтым выпадку я напамню англійскую прымаўку, якая стала ўжо банальнай: «Я не такі ўжо і багаты, каб

купляць таннае». Наша фірма супрацоўнічае з буйнейшай заходняй фірмай «Nobite», якая вырабляе лагі і фарбу. Так, прадукцыя гэтага прадпрыемства дарагае адносна нашай зарплаты, але і тэрмін службы такой фарбы 20 гадоў. А наша, айчынная, колькі вытрымае? Праз пару гадоў фарбы па-новому. І так ва ўсім.

— Як я зразумеў, вы падтрымліваеце кантакты з многімі заходнімі фірмамі. І што, давяраюць?

— А без даверу дэлегаваць адносіны немагчымыя. Нам прыйшлося цэлы год наладжваць кантакты з заходнімі фірмамі, і сёння яны прыйшлі да высновы, што з «Аграбудам» можна мець справу. Прадстаўнікі фірмаў прыязджаюць да нас і бачаць, што мы людзі сур'ёзныя. І як вынік даверу — частка прадукцыі нам пастаўляецца для рэкламы і рэалізацыі бясплатна. Так што давер у камерцы — важны фактар.

— Вы думаеце расшыраць сваю дзейнасць, але наколькі гэта рэальна пры сённяшняй эканамічнай нестабільнасці?

— Безумоўна, ёсць планы і ёсць мары. Адрозніе ад адначасна, што ўся наша дзейнасць развіваецца ў довазі вузкім напрамку. Гэта будаўніцтва і рэалізацыя будматэрыялаў і інструментаў. Хаця было шмат плановаў, каб зрабіць лёгкія грошы ў сферы «купі-прадай». Я катэгорычна супраць падобнага, мы выбралі сваю нішу і павінны ў ёй замацавацца і працаваць.

«Аграбуд» мае два магазіны ў Баранавічах і адзін у Мінску. Мы заключылі дамову з фірмай «Bosch» і адкрылі спецыялізаваны магазін на продажы інструментаў гэтай аўсцэмна вядомай фірмы.

Але ўсё ж наш «канект» — будаўнічыя работы, дакладней, аддзелка і рэканструкцыя будынкаў. І ў гэтым плане мы зрабілі крок наперад. Справа ў тым, што раней заказчык павінен быў усю даку-

ментацыю распрацоўваць сам, а падрадчыку заставалася толькі выконваць. Для заказчыка зрабіць гэта было довазі складана. Восем мы і вырашылі ўсю праектна-будаўнічую дакументацыю рыхтаваць самі. Арганізавалі практычны аддзел, і справа пайшла. Але ўсё ж гэта ўчарашні дзень, а да канца гэтага года мы думаем наладзіць вытворчасць пластыкавых вокнаў. У Польшчы дзейнічаюць дзесці 400 фірмаў, якія выпускаюць гэтую прадукцыю. Мы правялі перамовы з фірмамі Даніі, Германіі і Аўстрыі, якія вырабляюць пластыкавыя профілі, і спынілі свой выбар на немцы. Вывучылі найбольш прымальную для нас тэхналогію, неўзабаве набудзем абсталяванне і спадзяемся, што 30—50 вокнаў у змену выпускаць адолеем, а там пошчт пакажа, што рабіць.

А што ў нас? Законы не адрэгуляваны, інфляцыя і валютны пошліны. У нас прывыклі стрыгчы ўсё пад адзін грабянец. Калі рынак Беларусі не насычаны нейкім таварам, а ў нас ён не вырабляецца, то каму гэта перашкаджае? Дык не, пошліны агромністыя. Мы нават увялі мытнага агента, бо цяпер ужо цяжка забрацца ва ўсё гэтых мытных нознасах.

— Мікалай Іванавіч, вы стварылі фірму, можна сказаць на пустым месцы. А сёння «Аграбуд» — акцыянернае таварыства закрытага тыпу, на якім працуюць 330 чалавек. Гэта цяпер, а яшчэ год назад якія страсці разгараляліся вакол вас! Нават прыйшлося пакінуць дом і з'ехаць з калгаса, дзе вы працавалі. І пры гэтым шукаць працу па судах. Якую ж выснову з усяго гэтага вы зрабілі?

— Зразумеў адно — што б ні рабілася, а ўсё да лепшага. Калі б не ўзнік канфлікт са старэйшай калгаса, то сядзевы бы я ў гэтым калгасе і нічога далей вёсці не бачыў бы. Ды яшчэ за ўвесь час працістання я стаў юрыдычна падкаваным чалавекам, суды навучылі многаму.

І яшчэ адно. Я ўпэўнены, што трэба ўмець своечасова адрыць у бок, а то ўсё жыццё ператворыцца ў бяссонныя ночы і душэўныя пакуты. Махнуў я на той дом рукой, праўда, шкада было саду. Перавёз дрэвы на новае месца, частка загінула. Але зараз у мяне ёсць сваё справа, з'явілася перспектыва ў жыцці, а гэта галоўнае.

Пасля размовы Мікалай Іванавіч павёў мяне ў магазін. Тут чыста і светла, тавар акуратна раскладзены па паліцах, вісяць на сценах, отаці на стэлажах. На свае вочы я убачыў усё багацце будаўнічых матэрыялаў. Восем ліноліум для жылых памяшканняў, для прамысловых, для спартыўнага зала, для ваннах пакояў... усяго 40 відаў. Пра колер і я не кажу. Такі ж выбар і шпалераў, ваннаў, лустэркаў і г. д. Адным словам, і тут еўрапейскі падыход.

Напрыканцы М. Кадыка павёў мяне на тэрыторыю свайго фірмы і падзяліўся планами. А яны сапраўды грандзёзныя, бо асноўны акцэнт у іх робіцца на будаўніцтва. Расшыраецца магазін, узводзіцца прамысловае памяшканне, распрацаваны прэект гасцініцы, а там трэба будзе прывесці да ладу навакольную тэрыторыю і ўзяцца за будаўніцтва катэдраў. Тая аб'екты, над якімі працавалі работнікі «Аграбуд», прыцягваюць увагу людзей. Напрыклад, напрыклад прафілакторыя Беларускай чыгункі ў Баранавічах не мае сабе роўных сярод аналягічных устаноў Беларусі. Тут пачаюць прыгажосць і гармонія.

«Аграбуд» заўсёды выканаве заказ якасна і ў тэрмін, а ў магазіне фірмы можна набыць разнастайныя будаўнічыя матэрыялы замежнай вытворчасці.

Адрас «Аграбуд»: Баранавічы, Слонімскай шаха, 14, тэл./факс 8-01634 2-31-49.

Магазін — тэл. 8-01634 3-61-24. Матэрыял падрыхтаваў Сымон СВІТНОВАЧ.

Пасля вайны, а затым у часы Хрушчова пры забудове нашых гарадоў мала думалі пра прыгажосць. Архітэктура была прымітыўнай, і афіцыйнай устаноўкай для будаўнікоў было: будаваць многа і хутка. Вядома ж, пры такой пастаноўцы задачы гаварыць пра якасць не прыходзіцца. Баранавічы тут не сталі выключэннем. Цэнтральная вуліца, як і плошча Леніна, — гэта шэраг чатырох- і пяціпавярховых дамоў, за якімі ў вомак цяжка заглянуцца. Здавалася б, тут цяжка што-небудзь ўжо змяніць, каб пазбавіцца гэтай архітэктурнай шэрасці. Але дастаткова было зрабіць рэканструкцыю магазіна па вул. Леніна, як вуліца адразу ж ажыла, пасветлела. І калі на ёй зрабіць яшчэ некалькі такіх перабудов першых паверхаў, дык цэнтр горада набудзе зусім іншы — еўрапейскі — выгляд.

Рэканструкцыю праводзіла фірма «Аграбуд», якую ўзначальвае Мікалай Кадыка. Як сказаў Мікалай Іванавіч, прадпрыемства інакш і не працуе, толькі на еўрапейскім узроўні. Сваім сакрэтам наконт гэтага і падзяліўся кіраўнік фірмы.

— А ніякага сакрэту тут няма. Па-першае, мы працуем толькі з імпортнымі матэрыяламі і ўсё работы выконваем імпортнымі інструментамі, на закупку якіх фірма патраціла 24 тыс. замежных марак. Але тут патрэбна комплексны падыход. І ўсё довазі ўзаемазвязана. Напрыклад, у нас абліцаваная плітка выпускаецца ў абмежаваным асартыменце і прадаецца па 4 долары за кв. м, а кіраўнікі прадпрыемстваў скардзяцца, што яе слаба купляюць. А вось імпортную, якая ў два разы даражэй, набываюць з задавальненнем, бо тут вялікі выбар, плітка высокай якасці і амаль не ідзе ў брак, у той час як наша дае амаль 10 працэнтаў ахдоў. І наогул, мы страшна адсталі ад Захаду ва ўсім.

Як нас вучылі класіцы абліцаваную плітку? Размачыў цэментны раствор і на

КАЛЕКЦЫІ беларускіх філатэлістаў папоўніліся цікавымі выпусамі рэспубліканскай пошты. Паступілі ў паштовы абарот арыгінальны канверт і паштоўка, прысвечаныя беларускім вучоным.

Новая аднабаковая паштовая картка з арыгінальнай маркай прысвечана 125-годдзю з дня нараджэння вядомага беларускага этнографа, фалькларыста і археолага І. Сербавы. Пасля заканчэння Маскоўскага археолагічнага інстытута Сербаву працаваў настаўнікам у Мінску, Гомелі, у сельскіх школах Беларусі. Займаўся зборам народнага фальклору, вывучаў быт і матэрыяльную культуру беларусаў, арганізаваў серыю экспедыцый на поўдзень Беларусі. Вынікі гэтых экспедыцый былі абагульнены ў шэрагу артыкулаў і кніг, сярод іх «Паводкі па Палессі 1911 і 1912 гг.» У 1922 годзе І. Сербаву былі выбраны правадзейным членам Ін-белкульту. Працаваў загадчыкам кафедры этнаграфіі ў Белдзяржуніверсітэце (1922 г.), навуковым супрацоўнікам Акадэміі навук рэспублікі (з 1929 г.). У 1925 вёў археолагічныя раскопкі пад Мінскам і ў іншых месцах рэспублікі.

У 1951 годзе на аснове сабраных Сербавым багатых калекцый беларускага нацыянальнага адзення, узораў народнага мастацтва быў выдадзены альбом беларускага народнага

КУТОК КАЛЕКЦЫЯНЭРА

НАВІНКИ ВАС ПАРАДУЮЦЬ

мастацтва. Захавалася каля 450 фатаграфій Сербавы, якія адлюстроўваюць жыццё і побыт беларусаў. На паштовай марцы паштоўкі — партрэт вучонага на фоне ўзораў дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва — беларускіх тканых посцілак. На малюнку новай паштоўкі перададзены аб'екты цікавасці вучонага Сербавы — тыя ж поцілкі, ручнікі, вышыўкі, дываны, мастацкія тканіны, разьба па дрэве, ганчарныя вырабы — прадметы быту беларускага народа.

Новы канверт з арыгінальнай маркай, што таксама выпушчаны ў паштовы абарот, — першы такога роду паштовы выпуск у практыцы беларускай пошты. Канверт выдадзены да 150-годдзя з дня нараджэння М. Рывава, вядомага беларускага вучонага-агранома, аднаго з заснавальнікаў навуковага агародніцтва і пладаводства. У 1878 годзе М. Рываў скончыў Маскоўскі ўніверсітэт. У 1879 годзе прыехаў на выкладчыцкую работу ў Горы-Горацкую земляробчую школу. З гэтага часу аж да самай смер-

ці ў 1920 годзе ўся навуковая і грамадская дзейнасць Рывава звязана з гэтай навучальнай установай.

На паштовым знаку канверта — партрэт вучонага на фоне доследнага поля агародніннай культуры. На малюнку канверта — галоўны корпус Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі ў Горках Мар'іўскай вобласці. Гэта адна са старэйшых навучальных устаноў рэспублікі. Горы-Горацкі земляробчы інстытут — першая ў Расіі вышэйшая аграрная навучальная ўстанова. Існаваў у 1840—1864 і 1919—1925 гг. Да 1848 года называўся Горы-Горацкай земляробчай школай. За ўдзел студэнтаў гэтага інстытута ў паўстанні 1863—1864 г.г. навучальная ўстанова была закрыта і пераведзена ў Пецярбург (1864 г.). У Горках засталася земляробчая школа і землемерна-таксатарскія класы, на базе якіх у 1919 годзе адноўлены Горы-Горацкі земляробчы інстытут. У 1925 годзе была створана Беларуска-сельскагаспадарчая акадэмія, пазней аб'яднаная з земляробчым інстытутам і Беларускім інстытутам сельскай і лясной гаспадаркі.

Гэтыя два выпускі пошты рэспублікі прадоўжылі серыю канвертаў і паштовак «Вучоныя Беларусі», распачатую ў 1995 годзе выданнем канверта, прысвечанага акадэміку Г. Багмолаву.

Рубрыку вядзе Леў КОЛАСАЎ.

Post Factum

Гэты дзень у гісторыі

22 кастрычніка 1791 года нарадзіўся Майкл Фарадэй, англійскі фізік, стваральнік вучэння аб электрамагнітным полі, адкрыццель электрамагнітнай індукцыі, якая стала асновай электратэхнікі, прадбачыў існаванне электрамагнітных хваль, устанавіў законы электралізу.

У гэты дзень у 1811 годзе нарадзіўся славуц венгерскі кампазітар, піяніст і дырыжор Ферэнц Ліст.

22 кастрычніка 1844 года нарадзілася Сара Бернар, вялікая французская актрыса, выканала традыцыйныя і меладраматычныя ролі ў п'есах Гюго, Дюма-сына, Растана і іншых.

22 кастрычніка 1870 года з'явіўся на свет Іван Бунін, рускі пісьменнік, лаўрэат Нобелеўскай прэміі 1933 года.

22 кастрычніка 1887 года нарадзіўся амерыканскі пісьменнік і журналіст Джон Рыд, адзін з арганізатараў кампартыі ЗША. У гады першай сусветнай вайны — ваенны карэспандэнт у Еўропе, аўтар кнігі «10 дзён, якія ўзрушылі свет».

У гэты дзень у 1929 годзе нарадзіўся славуц савецкі футбаліст, варацар зборнай СССР і маскоўскага «Дынама» Леў Іванавіч Яшын, неаднаразовы чэмпіён ССР, Алімпійскіх гульняў (1956) і Еўропы (1960).

У гэты ж дзень у 1933 годзе нарадзіўся Ігар Дабралюбаў, вядомы беларускі рэжысёр.

І нарэшце, 22 кастрычніка 1978 года адбылася каранавыя Яго Свяцейштва Папы рымскага Яна Паўла II.

Цікава

Мужчынам невысокага росту насіць бараду не рэкамендуецца, а калі гэта неабходна для таго, каб схаваць касметычны дэфект твару, яна павінна быць кароткай.

Высокім мужчынам больш падыходзіць шырокая барада — яна зрокана павялічвае твар, робячы фігуру больш прапарцыянальнай.

Барада ў брутэраў павінна быць менш аб'ёмнай, чым у бландзінаў. Тым, у каго валасы вельмі светлыя, лепш адпусціць шырокую бараду.

Каб круглы твар казаўся выцягнутым і не такім поўным, барада павінна мець форму трапецыі ці кліна, а вусы — накіраваны канцамі ўніз. Пры выцягнутай ці трохкутнай форме твару лепш, калі барада будзе акруглай ці квадратнай. Калі выступаюць сківіцы, барада можа быць поўнай, закрываючы падбародак і шчокі, ці ў выглядзе вузкай палоскі на сківіцах.

Неверагоднае, загадкавае

Калі Салі Валбэнці тэлефонуе сваім сябрам ці знаёмым і кажа, што збіраецца іх наведаць, тым пачынаюць паспешліва выключаць усе хатнія электрапрыборы. Каб пазбегнуць непрыемных нечакаванняў.

У горадзе ўжо вядома, што гэтая 36-гадовая англійская хатняя гаспадыня — сапраўдны электрычны монстр. Варта ёй падлучыць да працуючых пральнай машыны, тэлевізара, пыласоса, як тэхніка пачынае барахліцца, а то і гарэць.

Гэта пачалося гадоў дзесяць назад, — расказвае «электрычная лэдзі». — Спачатку ў мяне прама ў руках згарэў фен, затым задыміў і загарэў пыласос. А на другі дзень літаральна ўзарваўся рухавік пральнай машыны. З таго часу муж не дапускае мяне да бытавой тэхнікі: сам мае, сам прыбірае кватэру. Да тэлевізара, асабліва калі ідзе футбол, мне таксама падыходзіць забараняецца, бо аднастраванне адразу скажэцца, самі пачынаюць пераключацца каналы.

Спецыялісты факультэта эксперыментальнай фізікі Сальфардскага ўніверсітэта ў Манчэстэры, якія ўвучалі ўнікальныя здольнасці жанчыны, прыйшлі да высновы, што міс Валбэнці — жывы кандэсатар. Па нейкіх незразумелых прычынах цела Салі здольнае ўбіраць электрычныя зарады з атмасферы, накопліваць іх, а пасля разраджацца на электрапрыборы.

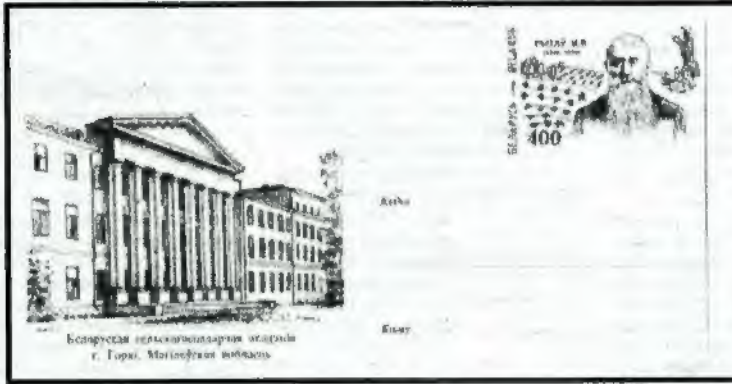
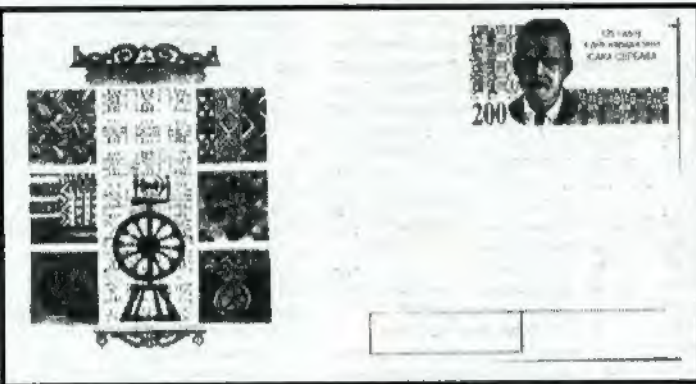
Адноручны быў выпадак

Сталін нека праязджаў па Маскве міма царквы Спаса, шэдэўра XV стагоддзя. Побач з царквой ляжала куча дроў.

— Убраць, — коротка буркнуў Сталін. Перапытаў, што менавіта ўбраць, ніхто не асмеліўся, таму дровы злезлі, а царкву знеслі.

Анекдот

На «залатым» вясялілі.
— Ведаеш, дарагая, наш шлюб, у сутнасці, — вынік памылкі.
— Як? — устыхае жонка.
— Так, уяві сабе. Тады я свіснуў толькі для таго, каб стыніць таксі...

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

«САМАВОЛКА» ДАЎЖЫНЁЙ У ЧАТЫРЫ ГАДЫ

Своеасаблівы рэкорд, варты занясення ў кнігу Гінэса, паставіў радавы беларускі армі Ігар Наездрачоў. Ён пакінуў часці і быў на ўцёках больш як чатыры гады.

Гісторыя наогул банальная, няма ў ёй ні інтрыгі, ні дэтэктыўных паваротаў. Але для маладых людзей, якія па розных прычынах ухіляюцца ад службы ў арміі, павінна быць павучальнай.

У снежні 1991 года Ігар Наездрачоў надзеў салдацкія пагоны. А ўжо праз два месяцы значыўся ў пошуку. Адправіўся ў звальненне і бясследна знік. У жніўні 1992 года салдата затрымалі, даставілі ў часцю, у самчасці падлячылі.

Але ў роту Ігар зноў не вярнуўся. Яго аднаго ўжо адолужылі і звольніліся, пачалі вучыцца ці працаваць, вызначыліся ў далейшым жыцці. А гора-абаронца? Як потым аказалася, ён доўгі час жыў у Расіі ў сваёй. Паспеў ажаніцца, нарадзілася дачка. Працаваў у розных арганізацыях, гандляваў на рынку. Але, як гаворыцца, колькі яраваччы не відаць... Калі Наездрачоў прыехаў у Бабруйск да маці, яго затрымала міліцыя. На двары верасень 1996 года.

Сёння ў ваеннай камандатуры салдат чакае вырашэння овайго лёсу. Пасля завяршэння следства адбудзецца суд, які і расставіць усе кропкі над «і». Ігар, па яго словах, цалкам усвядоміў сваю віну, вярнуць бы час назад, вядома, не рабіў бы падобнага глупства. Перажывае за хворую маці, за жонку з дзіцем, якім патрэбна дапамога.

А мог жа нармальна адслужыць, звольніцца разам са сваім прызывам, вучыцца, працаваць, займацца сям'ёй, дапамагаць маці. Але, на жаль, цяпер лёс салдата будзе вырашаць не ён сам, а суд.

Шкада, што некаторыя маладыя людзі на ўсю мяркуюць, быццам можна парушыць закон і пазбегнуць адказнасці. Рана ці позна давядзецца плаціць за неабдуманыя ўчынкі. Прыклад радавога Наездрачова — нагляднае таму пацярджэнне.

Сёння, паводле даных Галоўнай ваеннай камандатуры, у пошуку знаходзіцца каля 30 ваеннаслужачых. Яшчэ некалькі гадоў назад уцекачоў было ў некалькі разоў больш. Сёння прэстыж ваеннай службы значна павысіўся, так званыя «укланісты» ўсё радзей сустракаюцца сярод моладзі.

Генадзь ХУДЗІНСКІ.

ТЭЛЕБАЧАННЕ, 22 кастрычніка

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні катэіль. 7.50 Эканаміст. 8.00 Навіны. 8.15 Аб'ёмы. 8.45 «Гэта мы не праходзілі...» Эканамічная праграма. 9.00 Тэлебачанне — школа. Мая радзіма — Беларусь. 4-ы клас. «Чырвоная кніга» Беларусі. 9.20 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял (Іспанія). Заклучная серыя. 10.20 «У стылі джаз-рэтра». Фільм-канцэрт. 10.40 «Скарбніца мудрасці». Мультифільм. 11.05 «Поезд са станцыі дзяцінства». Маст. фільм. 2-я серыя. 12.10 Акалада. Музыка-забаўляльная праграма. 15.00 Навіны. 15.10 «Кар і мудрасць». «Крыжская легенда». «Дама здавала ў багаж». Мультифільм. 15.45 Тэлебачанне — школа. Чалавек і свет. 3-і клас. Расліны і жывёлы поля. 16.05 «Усё пра ўсё». Праграма для дзяцей. 16.30 Радавод. Хараграфічны фальклор вёскі Ласі Бабруйскага раёна. 16.55 Педагагічны экран. Вучнёўскае самакраванне. 17.40 Творцы. Народны артыст СССР Аркадзь Саўчанка. 18.10 «Будзьце здаровы». 18.25 Музыканы антракт. 18.40 Эканаміст. 18.50 Навіны (з сурдаперакладам). 19.00 Рэфэрэндум: шчырае размова. 19.35 «Трапінная спёка». Тэлесерыял (ЗША). 1-я серыя. 20.40 Калыханка. 21.00 Панарама. 21.55 Музыканы антракт. 22.15 А. Болтнеў. Н. Русінава. А. Міронаў у маст. фільме «Мой сябар Іван Лапшын». 23.50 Дэнік фестывалю «Залаты шлягер». 24.00 Навіны.

РТТ

11.00 Навіны. 11.10 У эфіры тэлебачання кампанія «Міра». «Мы і рынак». 11.55 «ТАСС упэўнявае нас заявіць...» 9-я серыя. 13.00 «Жоўты бусел». Мультифільм. 13.10 Брэйн рынг. 14.00 Навіны (з сурдаперакладам). 14.20 «Горад сабак». 14.45 Квар'эта «Вясёлая кампанія». 14.55 Мультифільм. 15.10 Чароўны свет, або Сінема. 15.40 «Элен і хлопцы». 16.05 ...Да шаснаццаці і старэйшым. 16.30 «Вакон свету». Па старонках перадачы «Клуб падарожнікаў». 17.00 Навіны. 17.20 «Новая ахара». 18.10 Гадзіна пік. 18.35 Адгадай мелодыю. 19.00 Тама. 19.45 Спакойнай ночы, малышы! 20.00 Час. 20.35 Праграма перадачы. 20.40 Барыс Андрэў, Пётр Алейнікаў, Марк Бернас у фільме «Вялікае жыццё». 23.50 Навіны. 0.00 Серыял «Пятніца, 13». 0.55 Праграма перадачы.

Расія

6.00 Ранішні экспрэс. 6.25 Падарозе на працу. 6.35 «Мак і Матлі». Серыял. 7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі. 7.20 Ранішні экспрэс-2. 7.50 Экспрэсвікі. 8.00 Рэтра-шлягер. 8.25 «Дарагая рэдакцыя...». 8.55 «Санта-Барбара». 9.50, 13.25 Тавары — поштай. 10.20—11.15 «Санта-Барбара». 16.20 Блек-нот. 16.35 «Чаленджэр». Серыял для падлеткаў. 17.10 Тэлеасопіс «Здароўе». 17.20 Спяваюць драматычныя артысты. 17.45 Надзвычайны канал. 18.15 Лідар-прагноз. 18.40 Асабліва важныя персаны. 19.30 «Санта-Барбара». 20.30 Раз у тыдзень. 21.00 Надвор'е на заўтра. 21.05 Ад форты да пляна. 21.30 «Вскрыццё прышэльца — факт ці выдумка». Дак. фільм (ЗША). 22.30 Эх, дарогі! 23.35 Музыка ўсіх пакаленняў. 23.50 Хто на што здатны. 24.00—0.55 Гукавая дарожка.

Санкт-Пецярбург

12.10 «Першае каханне». Серыял. 13.00 Тэрмін адказу — сёння. 13.25 Парады савадом. 13.40, 20.40 Тэлеслужба Бяспеч. 14.05 «Дэмпсі і Мейкліс». Серыял. 14.55 Чэмпіянат Еўропы па дзюдо. 16.05 Тата, мама і я — спартыўная сям'я. 16.35 «Інспектар Гэдзэт». Мультифільм. 16.55 Дзесяць пра звераняў. 17.20 «Сапраўднае мідзведззя». Мультифільм. 17.35 Паказвае Ленінградская АТК. 18.40 Вялікі фестываль. 19.15 Спорт. 19.20 «Першае каханне». Серыял. 20.10 Формула згоды. 20.55 Спартыўны агляд. 21.05 «Дэмпсі і Мейкліс». Серыял. 21.55 Падзея. 22.10—23.25 «Крах інжынера Гарына». Маст. фільм. 1-я серыя.

НТБ

7.00, 9.00, 11.00, 13.00 Сёння. 7.15 «Маёй заканадаўца». Серыял. 2-я серыя. 8.05 Лепшыя цырк свету. «19-ы міжнародны фестываль цырка ў Монт-Карла». Частка 1-я. 9.15 Маст. фільм «Лурдэжа Магда». 10.20 Ладзінаманія. 10.45 Доктар Вугал. 11.15 Маст. фільм «Чалавек з страхавой кампаніі» (Вялікабрытанія). 12.45 Рускі альбом. Група «Брава». 13.15 Фестываль міні-серыялаў. «Жанчыны з Дзікага захаду» (ЗША). 1-я серыя.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.

Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЭВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

Рэгістрацыйны нумар 1.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда». ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 68-29-19; намеснік галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелы: інфармацыйна-аналітычны — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканамічны — 32-31-21, 68-29-68, палітычны — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнародных адносін — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнік на праблемы: навукі і адукацыі — 68-28-31, жалеі і ліквідцыі выніку Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400, Маскве — 365-16-44; бухгалтэры — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-31-98. ФАКС: 32-04-52, 68-28-77. E-mail: daily@zwyazda.belpap.minsk.by

Аўтары апублікаваных

матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўстаўляць у перапіску з чытачамі.

Друкерам выдаецца

«Беларускі Дом друку».

Мінск, праспект

Ф. Скарыны, 79.

Тыраж 94.430. Індэк 63850.

Зак. № 6790.

Выходзіць 250 разоў у год.

Нумар падпісчы ў 20.15.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12